

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ENGELLİ BİREYLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ, KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE BU SORUNLARA KALICI ÇÖZÜMLER ÜRETİLMESİ AMACIYLA KURULAN

MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

(10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719)

**29'uncu Toplantı
7 Ocak 2026 Çarşamba**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun, Komisyonun bugünkü gündeminin dil ve konuşma güçlüğü ile yerel düzeyde engelli bireylerin sorunları ve çözüm önerileri olduğuna ve bu konularla ilgili dinlenecek kurum ve kuruluşlara ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Türkiye Muhtarlar Konfederasyonu Başkanı Kadir Delibalta'nın, engelli bireylerle ilgili olarak sahada gördükleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

2.- Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Maviş Emel Kulak Kayıkcı'nın, dil ve konuşma terapistleği, dil ve konuşma güçlüğünde erken müdahalenin önemi, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

3.- Dil ve Konuşma Terapistleri Derneği Başkanı Profesör Doktor İlknur Maviş'in, dil ve konuşma terapisi eğitimi, terapistlerin istihdamı, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

4.- Fenerbahçe Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Başkanı Doçent Doktor Şaziye Seçkin Yılmaz'ın, gelişimsel dil bozukluğu, ailelerin ve çocukların yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile çok dilli gruplar hakkında sunumu

5.- Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Doktor Öğretim Üyesi Çiğdem Eryılmaz Canlı'nın, klinisyen ve akademisyen olarak dil ve konuşma terapisi alanında yaşadıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

6.- Dil ve Konuşma Terapisti ve Özel Eğitim Uzmanı Doktor Nevzat Egemen Nakışçı'nın, dil ve konuşma terapisti ve özel eğitim uzmanı olarak alanda yaşadıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bugün Yalova SGK'de yaşanan tartışmaya ilişkin açıklaması

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Dil ve konuşma terapisi alanında çalışan akademisyenlerin ve uzmanların yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ENGELLİ BİREYLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ, KARŞILAŞTIKLARI
SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE BU SORUNLARA KALICI ÇÖZÜMLER ÜRETİLMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719)

----0----
29'uncu Toplantı
7 Ocak 2026 Çarşamba
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 14.38'de açılarak üç oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Komisyonun bugünkü gündeminin dil ve konuşma güçlüğü ile yerel düzeyde engelli bireylerin sorunları ve çözüm önerileri olduğuna ve bu konularla ilgili dinlenecek kurum ve kuruluşlara ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye Muhtarlar Konfederasyonu Başkanı Kadir Delibalta tarafından, engelli bireylerle ilgili olarak sahada gördükleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri,

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Maviş Emel Kulak Kayıkcı tarafından, dil ve konuşma terapistliği, dil ve konuşma güçlüğünde erken müdahalenin önemi, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri,

Dil ve Konuşma Terapistleri Derneği Başkanı Profesör Doktor İlknur Maviş tarafından, dil ve konuşma terapisi eğitimi, terapistlerin istihdamı, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri,

Fenerbahçe Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Başkanı Doçent Doktor Şaziye Seçkin Yılmaz tarafından, gelişimsel dil bozukluğu, ailelerin ve çocukların yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile çok dilli gruplar,

Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Doktor Öğretim Üyesi Çiğdem Eryılmaz Canlı tarafından, klinisyen ve akademisyen olarak dil ve konuşma terapisi alanında yaşadıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri,

Dil ve Konuşma Terapisti ve Özel Eğitim Uzmanı Doktor Nevzat Egemen Nakışçı tarafından, dil ve konuşma terapisti ve özel eğitim uzmanı olarak alanda yaşadıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri,
Hakkında sunum yapıldı.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, bugün Yalova SGK'de yaşanan tartışmaya ilişkin açıklama yaptı.

Dil ve konuşma terapisi alanında çalışan akademisyenlerin ve uzmanların yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 17.58'de son verildi.

7 Ocak 2026 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.38
BAŞKAN: Mehmet Muharrem KASAPOĞLU (İzmir)
BAŞKAN VEKİLİ: Jülide SARİEROĞLU (Ankara)
SÖZCÜ: Fatma ÖNCÜ (Erzurum)
KÂTİP: Fevzi ZİRHİOĞLU (Bursa)
----- 0 -----

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun, Komisyonun bugünkü gündeminin dil ve konuşma güçlüğü ile yerel düzeyde engelli bireylerin sorunları ve çözüm önerileri olduğuna ve bu konularla ilgili dinlenecek kurum ve kuruluşlara ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çok kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz, değerli misafirlerimiz; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün yeni bir toplantı vesilesiyle bir aradayız ve gündemimizde iki başlık var. Tabii, bu iki başlık belki birbirinden farklı gibi duruyor ama ikisi de hayatın içinden, gündelik akışın içerisinde başlıklar. İnsanın kendini ifade edebildiği, hakkına ulaşabildiği, şehrin içerisinde var olabildiği yere birlikte temas etmeye çalışacağız. Dil ve konuşma güçlüğünü konuşacağız ve bununla birlikte yine yerel düzeyde engelli bireylerin sorunları ve çözüm önerilerini konuşacağız. Tabii, bu iki başlığı yan yana koyduğumuzda şunu görüyoruz: Birinde insanın sesi var, ifadesi var, söylemi var, diğerinde ise o sesin duyulduğu bir yer var. Biri anlatılabilirlik, anlatılabilirlik, ifade edebilirlik üzerine kurulu, diğeri ise anlaşılabilirlik karşılık bulabilirlik anlamına geliyor. Tabii, dil ve konuşma güçlüğü dediğimiz şey çoğu zaman belki dışarıdan görünmeyen bir engel alanı ancak çok derin bir etkisi var. Çünkü iletişim sadece kelimelerle değil, eğitimle, sağlıkla, istihdamla, sosyal hayatla, kısacası tüm yaşam alanlarıyla ilgili. Bir çocuk düşünelim, kendini ifade etmekte güçlük çeken, bu durum okulda dikkatsiz zannedilmesine bazen, bazen arkadaş ortamında çekingen görünmesine, bazen de haksız yere yapamıyor etiketiyle karşı karşıya kalmasına yol açabiliyor. Oysa mesele pek çok zaman yapabilme meselesi değil, kapasite meselesi değil, doğru destekle, doğru imkânla, doğru zamanda buluşma meselesi. Ya da bir yetişkin düşünelim, iş görüşmesinde konuşması yarı kalıyor, kelimeleri toparlamakta belki zorlanıyor, düşüncesini ifade edene kadar karşı taraf sabırsızlanıyor. Tabii, bu sadece iletişim meselesi değil, bir fırsat meselesi, bir eşitlik meselesi, bir hak meselesi. İşte, biz bugün bu görünmeyen ama hayatın çok ama çok merkezinde duran alanı tüm yönleriyle ele alacağız. Ne zaman fark ediliyor, nerede gecikiyoruz, aileler ne yaşıyorlar, okullar ne yapabiliyor, sağlık sistemi hangi aşamada devreye giriyor ve bu çerçevede hizmetin yaygınlığı, erişilebilirliği, maliyeti ve sürekliliği nasıl? Bu kapsamda, bugün sunumlarını dinleyeceğimiz kıymetli akademisyenler ve uzmanlar bizimle birlikte. Dil ve Konuşma Terapistleri Derneği Başkanı Profesör İlnur Maviş, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Profesör Emel Kulak Kayıkcı, Fenerbahçe Üniversitesinden Doçent Doktor Şaziye Seçkin Yılmaz, Yüksek İhtisas Üniversitesinden Doktor Çiğdem Eryılmaz ve Dil ve Konuşma Terapisti Doktor Egemen Nakışçı bizlerle beraber. Hoş geldiniz diyorum değerli hocalarım.

Tabii, diğer önemli konumuz ve bu noktada yerel düzeyde engelli bireylerin sorunları ve çözüm önerileri konusu yani işin saha yönü yani vatandaşın kapısını çaldığı ilk yer, herkesin en kolay ulaşabildiği bir kamu yüzü. Şunu açıkça söyleyelim, belki pek çok sorun Ankara'da başlayıp bitmiyor. Çoğu sorun yerelde başlıyor, sokağın bir tarafında, köşesinde başlıyor, kaldırımda, durakta, belediye hizmetinde, mahalledeki iletişimde, o yüzden vatandaşın en hızlı temas ettiği, en kolay ulaştığı yer neresi? Yerel düzey. Bunun bazen hayatı kolaylaştırdığını, bazen de farkında olmadan zorlaştırdığını görüyoruz. O yüzden, bugün Türkiye Muhtarlar Konfederasyonumuzu davet ettik ve onların bu noktadaki katkısını, bu sürecin içerisindeki varoluşunu çok ama çok kıymetli buluyoruz. Çünkü muhtarlarımız bizim mahalledeki gözü, kulağı, sesi, sorunu ilk duyan, ihtiyacı ilk gören, aileyi en yakından öncelikle bilen bir yapı. Yerel yönetimle, sosyal hizmetle, sağlıkla, eğitimle vatandaş arasındaki bağın en doğal taşıyıcıları.

Biz bugün şunu konuşalım istiyoruz: Mahallede engelli birey ve ailesi hangi ihtiyaçla karşılaşılıyor? Bu ihtiyaç hangi kurumun yetki ve sorumluluk alanına giriyor? Nerede gecikiyoruz? Nerede işimizi çok güzel ifa ediyoruz, nerede tıkanıyoruz? Hepimiz biliyoruz ki bazen çok küçük dokunuşlar çok güçlü sonuçlara yol açıyor. Bir formu bazen sadeleştirmek bile bazen bir ailenin aylarca yorulmasının önüne geçiyor. Bazen bir yönlendirmeyi doğru yapmak bile bazen hizmete erişimi tamamen ne yapabiliyor? Değiştirebiliyor. Bugün iki temayı özellikle yan yana getiriyoruz ve özellikle şuna inanıyoruz ki bir insanın sesi duyulmuyorsa o insanı kaybedersiniz. Bir sistem insanın sesini yeterli derecede duymuyorsa o hizmetlerden yeterli derecede verimi alamazsınız, yeterli derecede o hizmeti ulaştıramazsınız ve insanlar ona erişemez. O nedenle, bizim burada temel amacımız sadece bir alanda iyileştirme yapmak değil, bir zinciri güçlendirmek. Tabii, dil ve konuşma güçlüğü alanında erken farkındalık, doğru değerlendirme, nitelikli terapi ve sürdürülebilir destek. Yerelde ise doğru yönlendirme, hızlı temas, erişilebilir hizmet ve eş güdüm.

Bugün sizlerden özellikle şunu bekliyoruz: Elbette bize ideal olanı, bu yöndeki düşüncelerinizi ifade edin ama bize mutlaka ve mutlaka sahadaki durumu da güçlü bir şekilde aktarın. Kâğıt üstünde çok güzel duran ama işlemeyen ne varsa bunları sizden dinlemek istiyoruz. Elbette işleyen örnekleri de hep birlikte bilmek istiyoruz, duymak istiyoruz ki bunları ne yapalım? Birlikte çoğaltalım, bir politika hâline getirelim.

Tabii, sözlerimi bitirirken şunu ifade etmek istiyorum: Bugün konuşacağımız konu, aslında iletişim kelimesinin çok ötesinde. Bu, insanın hayata bağlanma biçimi, kendini ifade edebilme hakkı ve şehrin içinde görünür olma hakkı. Biz, Komisyon olarak hem bilimsel bilgiyi hem sahadaki gerçekliği gerçeğin ta kendisini aynı iklimde, aynı masada birleştirmeye çalışıyoruz. Bugün burada kurulacak her cümle hem raporumuzda çok güçlü bir yer alacak hem de sahada bir politika hâline dönüşmesi için hep birlikte bunun takipçisi olacağız.

Katılımınız için bir kez daha teşekkür ediyorum. Bugün bizlerle olan milletvekillerimize, değerli Komisyon üyelerimize her zamanki özverileri için özellikle şükranlarımı sunuyorum.

Şimdi, Türkiye Muhtarlar Konfederasyonu Başkanı Sayın Kadir Delibalta'yla toplantımızı başlatıyoruz.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Türkiye Muhtarlar Konfederasyonu Başkanı Kadir Delibalta'nın, engelli bireylerle ilgili olarak sahada gördükleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer hocalarım, kıymetli Komisyon üyelerim, saygıdeğer vekillerim; hepinizi 50.400 Türkiye muhtarı adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, çok güzel izah ettiniz. Türkiye'de devlet adına sahada devletin gülen yüzü, devletin sıcak eli, ilk eli muhtarlardır. Bu Komisyona çağırıldık çok teşekkür ediyoruz. Keşke daha önce çağırılırdık diyoruz, ilk defa çağırıldık. Sahada bizim yaşadıklarımız, gerçekten bir akademisyen diliyle değil ama halkın dileğiyle yaşadıklarımız bire bir...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Daha öncesi yok, bu Komisyon zaten herkesle bir defa toplanıyor.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Bir defa mı oluyor?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Biz mutlu olduğumuz için söyledik, onun heyecanıyla, diğer arkadaşlarımızla beraber.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Eyvallah, biz de mutluyuz.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Siz çok güzel izah ettiniz, sahada bir muhtar gibi iyi gözlemler yapmışsınız. Ben yirmi yedi yıldır İstanbul'da muhtarlık yapıyorum. Toplumun yaşam biçimimiz biz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hangi ilçe, hangi mahalle?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Ümraniye Necip Fazıl Mahallesi muhtarıyım, meşhur Dudullu bölgesi, yirmi yedi yıldır orada muhtarlık yapıyorum. Ümraniye Engelliler Derneğiyle yoğun çalışıyoruz. Türkiye'de bu çalışmaları hızlandırma adına tüm muhtarlarımıza dilimizin döndüğü kadar anlatıyoruz. Aslında muhtarlarımızın da bu konuda bir eğitim alması doğrudur diye düşünüyorum çünkü engelli olayı Türkiye'de önemli bir olay. Son zamanlarda devletimizin, hükümetimizin ciddi çalışmaları var, bunları görüyoruz. Daha önce olmayan çalışmalar yapıldı. Biz sahada gördüklerimizi dilimizin döndüğü kadar dağarcığımızdaki bilgiyi yüreğimizdeki sevgiyle harmanlayarak bir rapor hâline getirdik, raporları sunduk. Raporu okuyayım mı yoksa sorunları bir anlatayım mı, nasıl yapayım? Ne kadar zamanım var?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şöyle, özet olarak yani okuma değil de. Zaten biz raporu okuyacağız ama sizin rapordan farklı olarak ya da raporda öne çıkan yönleri daha güçlü ifade edecek bir metodunuz varsa o şekilde devam edebiliriz.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Metodumuz efendim, biz Türkiye Muhtarlar Konfederasyonu olarak yeni hedefimiz, yeni misyonumuz, yeni vizyonumuz -yüz doksan yedi yıldır bu milletin hayatındayız- daha aktif, daha işlevsel, daha kurumsal, daha yoğun çalışmak istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Mesela, ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz, bunları anlatın. Nasıl uygulamalar vatandaşları memnun ediyor, vatandaşları rahatlatıyor, bunları anlatın. Ne tür ihtiyaçlar var, bunları anlatın bize.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Engellilerin en büyük şikâyeti işte, kaldırımların onlara daha fazla sunulmaması. Mesela muhtarlıkların girişlerindeki rampalar, İstanbul'da yaptırıldı, her muhtarlıkta var. Daha yaşanabilir, daha rahat olacakları alanlar istiyorlar. Parklarda, yollarda, toplumun her tarafında çok ciddi çalışmalar yapıldı ama tabii, eksik olan yer var. Türkiye'nin her tarafını geziyoruz, yeni bir projemiz var Huzurlu Mahalle, Huzurlu Köy, Güçlü Türkiye, bütün illere gidiyoruz, görüyoruz. Bazı illerde, bazı yerelerde eksiklikler var, bunlar mutlaka size de rapor hâlinde geliyor. İstanbul çok büyük bir şehir, bütün belediyeler bu konuda bir çalışma yapıyor ama engelli vatandaşlarımızın yine şu da olsa dediği tabii bir sürü şeyler var. Biter mi istekler? Bitmez. Biraz daha fazla ilgi istiyorlar, biraz daha fazla özveri istiyorlar. Yerel yönetimlerin muhtarlardan da talepleri çok. Tabii, biz ne yapıyoruz? Sorun geldiği zaman belediyeye, kaymakamlığa, kimi ilgilendiriyorsa sosyal politikalar müdürlüklerine iletmeye çalışıyoruz, elimizden geldiği kadar onların yanında oluyoruz. Hiçbir zaman onları yalnız bırakmıyoruz. Bu konuda Anadolu'daki muhtarlarımızın da bir eğitim alması, çalıştay şeklinde bazı bilgilendirmelerin yapılmasını istiyoruz.

Bu bağlamda, bizi buraya çağırdınız, raporumuzu sunuyoruz. Ben teşekkür ediyorum. Tekrar ediyorum, 50.420 Türkiye muhtarı bu konuda devletin emrinde, milletin hizmetinde, engelliler noktasında yapılacak ne varsa göreve hazırız. Sosyologlarımızın, hocalarımızın tavsiyelerini dinleyerek, sizlerin bize vereceği görevleri görev edinerek görev almak istiyoruz. Zaten şu ana kadar gönüllü olarak yapıyoruz ama madem bu Komisyona çağırıldık daha aktif, daha kurumsal, daha bilimsel çalışmalara da katılmak istiyoruz.

Ben teşekkür ediyorum. Bütün hazırunu saygıyla, sevgiyle, hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

Tabii, bu konu -başından beri de ifade ediyoruz- herkesin konusu. Bu konu sokaktaki vatandaşın, mahalledeki esnafın, en üst düzey bürokratin, siyasetçinin olduğu kadar muhtarın da konusu.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Cami imamının, cemevindeki dedenin, herkesin.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İbadethanedeki görevliden herkese dair bir sorumluluk var. Tabii, sizler de bu sorumluluğu hissediyorsunuz alanda. O yüzden vatandaşımızın zaman zaman gelip sizden talebi oluyor. Sosyal yardımla ilgili belki bir yönlendirme yapmanız gerekiyor. Sağlık kuruluşuyla ilgili efendim, onu doğru yere yönlendirmeniz gerekiyor. Sizin de

bahsettiğiniz gibi, muhtarlar bu süreçte önemli bir hizmet alanı. Belki bununla ilgili varsa böyle bir eğitim ihtiyacı sizin ifade ettiğiniz, bunun gerçekleştirilmesi lazım. Engelli haklarına yönelik, engelli bireylerin yönlendirilmesine tespitiye yönelik...

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Ve onlara kullanılacak dili daha iyi öğrenme adına.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - ... ve bununla ilgili yerel yönetimlerin biliyorsunuz çok ciddi sorumlulukları var. Az önce kaldırımdan bahsettiniz, rampadan bahsettiniz. Bu sadece deryada bir damla yani. Pek çok yerel yönetim sorumluluğu var ve bu çerçevede de sizin yönlendirmeniz, takibiniz çok ama çok kıymetli. Tabii, sizin bu süreçteki misyonunuzu daha güçlü şekilde ifade etme adına, bununla ilgili birtakım tanımlamaları ve eşgüdümü sağlama adına da Komisyon olarak inşallah hem rapor sürecinde çalışacağız hem ilgili kurumlarla. Bu eşgüdüm adına da ne yapacağız? Gayret ortaya koyacağız. O yüzden, siz, belki ilk kez Komisyonumuzda ağırlanıyorsunuz ama bu bir başlangıç, bunu devam ettireceğiz.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Çok mutlu olduk.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Her birimiz farklı illere milletvekilleriyiz, illerimizde belki muhtarları bir araya getireceğiz bu çerçevede ama bu başlangıç oldu sizle birlikte ve sizdeki bu heyecanı görmek de bizim için tabii ki bu çalışmaya sizin ne kadar ciddi katkı sunacağınızı da göstermiş oldu, bunu ispatlamış oldu. Ben sizin vesilenizle tüm muhtarlarımıza... 50.400 mü dediniz?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - 50.420 efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - 50.420 muhtarımıza sizin vesilenizle tüm Komisyonumuzun selamlarını, bu noktadaki iş birliği beklentimizi de özellikle ifade etmek istiyorum. Biraz sonra, sunumlar bitince zaten Komisyon üyelerimiz müzakere noktasında yine değerlendirmelerde bulunacaklar. O zaman yine sizinle tekrar görüşeceğiz.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Erol Hocamız Elâzığ Milletvekilimiz, bir sorusu var size.

Buyurun.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Başkanım, sunum için teşekkür ediyoruz, hoş geldiniz.

Ben sadece bir şey öğrenmek istiyorum, bizim muhtarlarımız mahallesinde kaç tane engelli olduğunu biliyor mu, bu sayı var mı sizde? Bu bir. Tamamlayayım, ondan sonra cevap verin. İkincisi, yeni gelen kayıtları, vesaireleri ve bunları ne sıklıkla ziyaret ediyorsunuz? Yani mutlaka engelli gelip muhtara şikâyetini söylemeli mi, yoksa sizler muhtar olarak mahallenizde bulunan engellileri ziyaret ederek onların sıkıntılarını dinliyor musunuz? Bunu ne sıklıkla yapıyorsunuz? Bunu öğrenmek istiyorum ben.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Çok güzel bir soru, teşekkür ediyoruz.

Tabii, her yiğidin bir yoğurt yiyişi var. Ben yirmi yedi yıldır mahalleimde bu çalışmaları yapıyorum. Gücümün yettiği kadar şehit ailelerini, gazi ailelerini, engelli aileleri bazen kaymakamımızla, bazen belediye başkanımızla...

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayı var mı elinizde? Mesela mahallenizde kaç engelli var?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sizin mahallenizin nüfusu kaç, önce onu söyleyin.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Nüfusumuz 40 bin, seçmenimiz 25 bin, Ümraniye Engelliler Derneğine kayıtlı Necip Fazıl Mahallesi'nde şu anda sanırım 150 civarında engelli vatandaşımız var. Tam net sayı değil ama zaten raporumuzu da hem derneğimizden hem de kendi yaptığımız çalışmalarla bazı...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, aile sağlığı merkeziyle irtibatınız nasıl, kaç aile sağlığı merkezi var mahallede?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - 2 tane aile sağlığı merkezi var. Biraz torpilliyim bu konuda, Sağlık Bakanlığının kapısında yatarak ikinciyi yaptırdık. Mahallem tabii Anadolu'dan toplama bir mahalledir. Büyük bir mahalleydi dörde bölündü, bölünmüş hâlinde 40 bin nüfus var. Homojen şekilde bütün vatandaşla iletişimim var, İstanbul bu konuda pilot bölge yani İstanbul muhtarları gerçekten şimdi güneş çarığı, çarık ayağı, ayak da başı sıkır misali vatandaşın derdini dinleye dinleye çözüm üretiyor. Her muhtarın sosyal projesi var. Bolu'daki muhtar farklı çalışıyor. Burada, Ankara'da bir kardeşimiz farklı çalışıyor. Örnek, köy muhtarı getirdim, Reşadiye mesela bütün zenginlerin olduğu köydür, orada da var engelli. Şimdi, zengin engelli çocuğu veyahut da bireyi farklı, fakirinki farklı. Yani zengin zaten onun her türlü işini çözüyor, devletimiz ona da hizmet veriyor ama çaresiz, hatta daha önce engelli...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Reşadiye Beykoz'a bağlı değil mi şimdi, değişti mi yeri?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Yok, Çekmeköy'e bağlı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Eskiden Beykoz'du.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Eskiden insanlar engellileri sokağa çıkarmaya utanırdı, sanki bir ayıp gibi, orada da büyük bir bilinçlenme var. Şimdi, biz onlarla toplantı yapıyoruz mesela. Geliyor arabalarıyla beraber -benim muhtarlığım büyüktür-Yahya Sağlam Başkan arıyor "Başkanım, geliyoruz." Bir beyin fırtınası, hepsi birbirinden cevval insanlar onlar da yani onları dinlediğiniz zaman aslında insanın engellinin ayağında, kolunda değil, beyinde olduğunu anlıyorsunuz. Çok ciddi fikirler çıkıyor onlardan. Ufukları açık, evde durdukları için ya da engelleri oldukları için beyni zorluyorlar, ciddi şekilde de potansiyel bir şey alıyoruz onlardan. Ben mesela 8-10 tane proje yaptım onlarla beraber, çok da faydalı oluyor. İstanbul örneğinin Türkiye örneğine daha fazla açılması lazım. Muhtarımızın "Bu benim işim değildir." dememesi lazım. Bu noktada bir yasa mı olacak, kanun mu olacak veyahut da bir çalışma mı olacak duyurulursa biz onu mesaja duyururuz mesela. Bu konuda Türkiye Muhtarlar Konfederasyonu da inisiyatif alıyor, elinden geldiği kadar ülkesine, milletine, engelli bireylere faydası dokunması noktasında hazırız ama sizin bizi bilinçlendirmeniz lazım biraz daha. Yeni muhtarlarımız var, ben bu işin, bunun neresindeyim diye düşünen var. İstanbul örneği güzel bir örnek.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Belki, burada kamuya ait bir birimin bu konuda muhtarlarla eşgüdümü sağlaması lazım, öyle bir boşluk var herhâlde.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Kesinlikle bu boşluğu doldurmak lazım. Biz buraya gelirken çok büyük heyecan duyduk.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aslında belediyelerin yapması lazım bunu ama bu işi forse edecek bir mekanizma gerekiyor.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Bir mekanizma şart. Ben kapıdan içeri girerken -şimdi, Meclise yüz defa geldim- dedim ki arkadaşlarıma: Arkadaşlar, tarihî bir güne tanıklık ediyoruz, çok kutsal bir şey için buradayız, bunu yazın." Yani biz çalışmak istiyoruz, üretmek istiyoruz "Muhtar ne işe yarar?" denilen bir şey olmak istemiyoruz. Yani yüz doksan yedi yıldan beri...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz biliyoruz muhtarların önemini.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Biz de sizi iyi tanıyoruz, bizi güzel anlattınız, teşekkür ediyorum tekrar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

Evet, buyurun Hocam.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Aslında benim söylemek istediğim şudur: Şu anda Konfederasyon Başkanısınız?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Evet, yeni Başkanım bir seneden beri.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Siz bütün muhtarlarla da zaman zaman toplantı yapıyorsunuzdur illerde veya farklı illerde de toplantılarınız oluyor. En azından bu toplantılarda yazılı olarak üyelerinize ya, bir kere mahallenizde kaç tane engelli var, bunu bir tespit edin.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Bunu yazdık şu an.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Bu engellilerin mutlaka evlerine uğrayın, sorunlarını dinleyin ve o sorunların çözümü noktasında da en azından yol gösterici olun. Biraz önce Başkanım söyledi, aslında bu sayıya ulaşmak çok zor değil, bu sayı aile sağlığı merkezlerine de gidip ziyaret edilse oradaki hekimlerden kayıtlar alınsa bir mahallede kaç tane engellimiz nerede var, adresi nedir; bir muhtar çok rahatlıkla bunu sağlayabilir.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Kesinlikle.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Benim sadece burada söylemek istediğim aslında buydu.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Bunu biz görev olarak aldık, hemen mesajını çekeceğiz.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Yani bunun için bir kanuni düzenlemeye de gerek yok yani bir kere muhtarlarımız...

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Kanun orada lazımdır efendim, Sayın Vekilim.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Hayır efendim, ben size katılmıyorum. Ben buna...

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Muhtarları bilinçlendirme adına mesela bir Down sendromluyla nasıl konuşulur, efendim, bedensel özürüyle nasıl konuşulur, bunların iletişimi noktasında...

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Muhtarım, şimdi niyet güzel de ben Sayın Validen bizim Uşak'ın engelli derneklerinin, bütün STK'lerin telefonunu istedim, bana vermediler. Valinin bana vermediği yerde aile hekimi kişisel verileri koruma noktasında muhtarların hiçbirine bunu vermez. Sayın Bakan daha iyi biliyor, kendilerinden rica ettik, yazılı olarak istedik. Bakın, iyi niyetle yapılan çalışmalar işte sosyal medyaya bakarsanız binlerce insanın verileri, dataları çalındı diye haberler var; doğru mudur, yanlış mıdır, bunu uzmanlar biliyordur. Ben şehrin vekili olarak engelli bizim kaçırdığımız bir STK olmasın, bir dernek olmasın, gönülleri kırılmasın, ziyaret edelim diye Sayın Validen talep ediyorum, Sayın Vali bile bana bunu vermiyorsa muhtara gittiğinde aile hekiminin verme ihtimali yok. Bu istatistikler şöyle yapılmalı: Madem seçmiş halk, bunu vermeliyiz ya da sosyal hizmetler müdürlüklerinin vermesi gerekir, onlar bile bize liste vermiyor Sayın Vekilim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte varsa burada bir boşluk onu dolduracağız.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Belki iktidar vekili olarak hani bilmiyorum, bunu şey için söylemiyorum, belki size veriyorlardı ama ben muhalefet milletvekili olarak kendi şehrimde Validen, Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden alamıyorum; arkadaşlar, anlayın diye söylüyorum.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Vekilim, almak zorunluluğu da yok. Ya, bir muhtarın mutlaka bir yerden gidip de alması mı gerekiyor? O mahallenin muhtarıysa kendisi de çözebilir, kendisi de gidip bu engellileri tespit edebilir, mutlaka bir kurumdan vesairenden almasına gerek yok ki.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Hocam, yani şimdi siz akademisyensiniz, bizden daha iyi akademi bilirsiniz.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Estağfurullah.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Şimdi, bir kulak, burun, boğaz uzmanı olarak diğer poliklinikte yapılanı bilmeyebilirsiniz, başhekimseniz hepsinden data istersiniz, hani bizler de bir üst kurum olarak kendinizi gördüğümüzü varsayarak diyorum -hadsizlik olarak algılanmasın- yani halkın seçtiği, sorunlarını dile getiren insanlar olarak şehrin 3 vekilinden biri olarak ben bu datalara ulaşamıyorsam bunların ulaşma şansı yok. Bu ülkenin en büyük sıkıntılarından biri budur Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi varsa böyle bir data sorunu çözeceğiz onu, böyle bir sorunu çözeceğiz.

ALİ KARAOBA (Uşak) - İstatistikler, rakamlar şeffaf değil ve nedense her bakanlık ayrı rakam tutuyor, her muhtarlık da eminim kendisine göre farklı disiplin uygulamaları yapmış yani.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, tabii...

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Muhtarların görev tanımı içerisine konulsun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Karaoaba, şöyle bir durum var: Tabii, bu data konusunda birtakım yeni çalışmalar ihtiyacı olduğu bir gerçek, burada bir açılım yapmamız lazım fakat Erol Hocamın da ifade ettiği gibi belki Necip Fazıl

Mahallesi ölçeğinde zor olabilir ama 40 bin nüfusu var çünkü normal bir muhtarlık ölçeğinde bir muhtarın mahallesindeki engelli sayısını tespiti aslında kendi inisiyatifiyle, kendi çalışmasıyla pratik bir mantık...

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Çok rahat bulur.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O yüzden bunu biz konfederasyona bu şekilde bugünkü toplantımızın çıktılarında biri olarak rica edersek böyle bir çalışmayı da başlatmış oluruz diye düşünüyorum.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Bakanım...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Yani direkt sorunları çözmeye yönelik tavrınız için teşekkür ediyorum. Yani bu çok güzel bir tavır ama ben hani pratiklere baktığımda bunu muhtarların görev tanımlaması içerisine ya da işte buna engel olan varsa maddeler bunları açığa çıkararak yapmak lazım yoksa söylediğiniz mantık, yapılmak istenen çok güzel.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ya, muhtarın görev tanımı her şey aslında değil mi Sayın Başkanım?

ALİ KARAOBA (Uşak) - Her şey olmuyor işte, maalesef olmuyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çünkü herkes her derdi için muhtara gidiyor, öyle bir gelenek var değil mi Başkanım?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Çok özür dilerim, bütün bilgiler bakın ne varsa muhtarda olmayan bilgi yoktur. İzmir Bayraklı depreme bizzat ilk giden tırları getiren İstanbul Muhtarlar Federasyonu. Orada bir kadın muhtarımız... MERNİS'e göre muhtar kayıt tutmuyor, MERNİS programı maalesef muhtarı boşa çıkarttı ama muhtarlığın geleneğinden geldiği için bütün muhtarlar kayıtları tutuyor, ayrı bir kayıt tutuyor. Fakiri, zengini, dulu, yetimi, yaşlısı; size öyle bir doküman dökerim ki şaşırıp kalırsınız, Türkiye Cumhuriyeti Vakıflar Genel Müdürlüğünde olmayan bilgiler var, bütün muhtarlarda var bu.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İstihbarat olarak da öyle değil mi?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Efendim?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İstihbari olarak da her şey var.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Aynen, her şey var.

Cumhurbaşkanımızın bir sözü vardı: "Muhtar bir evde aç mı var, tok mu var, terörist mi var bilecek." Çok doğru yani muhtarların en pasifi bile bilmediği bilgi yok yani gerçekten bunu sahada biz yaşıyoruz. Ben bazen hatta şunu diyorum: Ya, siyaset yapacak insanlar gelsinler, iki ay muhtarın yanında staj yapsınlar yani bu ülkeye çok lazım bu; ya ben bugün varım, yarın yokum. Yüz doksan yedi yıldan beri, kuruluş köklerini de araştırdık, baktık, niye kurulduğuna. 1826'da Yeniçeri Ocağı kapatıldı, 1829'da muhtarlık kuruldu, o üç senelik dönemde sahada bir sorun yaşandı, sonra kapatıldı 2 defa, yürümedi, tekrar kuruldu. Bu konuda ben kesinlikle devlete yardımın olması noktasında zaten yeni yasamız da hazırlanıyor, çıkarsa inşallah daha işlevsel bir muhtarlık olacak. Biz bir hafta önce Elâzığ'daydık, Elâzığ'a gittim iki gün önce hemen Sakatlar Derneğine, oradaki Şehit Aileleri Derneğine uğradık. "Huzurlu Mahalle, Huzurlu Köy, Güçlü Türkiye." Gerçekten Türkiye'nin gücü biz aşağıda huzuru, barışı sağlayıp homojen çalışırsak, birbirimizi tanırsak iş daha iyi olacak yani burada muhtarlık ne yapabilir diye düşünmeyelim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O zaman Başkanım, şöyle bir başlangıç yapalım sizinle: Siz Konfederasyon olarak 50.425 muhtarımıza yazı yazın, onlar mahallelerinde bir seferberlik başlatsınlar engelli bireylerin tespitine yönelik, bir sayı çalışmasını bize inşallah bir ay içerisinde iletin.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam mı?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Sizden bana bir yazı gelmeden mi yapayım, ben mi yazayım o yazıyı?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz de yazarız size, siz de onlara yazarsınız.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Siz yazarsanız hızlı bir şekilde...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, böyle bir bilgi seferberliği başlasın, sonra o bilgiyi eyleme dönüştürelim inşallah; tamam mı?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Aynen öyle.

Ben emrinizdeyim efendim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Size yine söz vereceğiz, vekillerimizden var mı Başkanımıza soru sormak isteyen?

Bu arada diğer muhtarlarımızdan Ankara var, onları da bir tanıyalım kısaca.

ANKARA ELMADAĞ KURTULUŞ MAHALLESİ MUHTARI ERTUĞRUL TOPRAK - Ankara Elmadağ'da ikinci dönem Muhtarım.

Demin Elâzığ Vekilim dedi ki: Engellilere muhtarlar...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hangi mahallesi Elmadağ'ın, bak burada Ankara Milletvekilimiz var.

ANKARA ELMADAĞ KURTULUŞ MAHALLESİ MUHTARI ERTUĞRUL TOPRAK - Evet Aylin Hanım geliyor zaten Elmadağ'ımızı yokluyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hangi mahallesi?

ANKARA ELMADAĞ KURTULUŞ MAHALLESİ MUHTARI ERTUĞRUL TOPRAK - Kurtuluş Mahallesi, Kırıkkale'ye giderken sağ tarafta.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nüfus kaç?

ANKARA ELMADAĞ KURTULUŞ MAHALLESİ MUHTARI ERTUĞRUL TOPRAK - Benim şu anda 4.500 nüfusum var, sanayileşme bölgesi, biraz yeniden sanayileşme yapıyor.

Benim burada Sayın Vekilime cevabım, her engelliler gününde biz gidiyoruz muhtar olarak, engelli bireylerimizi tek tek ziyaret ediyoruz, her gün gidiyoruz ama o gün ayrı. Çünkü niye?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Engelliler Günü değil, her gün bu işi yapın.

ANKARA ELMADAĞ KURTULUŞ MAHALLESİ MUHTARI ERTUĞRUL TOPRAK - Her gün gidiyoruz ama o gün özellikle...

Bugün şunu diyenler var engelli bireylere...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Engelliler Günü o yılın muhasebesini yapma günü.

ANKARA ELMADAĞ KURTULUŞ MAHALLESİ MUHTARI ERTUĞRUL TOPRAK - Yapma günüdür.

Biz o günde kendi notumuzu alıyoruz engelli bireylerden. Nasıl alıyoruz? Ya, bugün bizim muhtarımız benim kapımı açacak diye bekliyorlar çünkü o gün belki kaymakam gitmez, belki kimse gitmez ama muhtar gider, o kapıyı açar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Diğer köy muhtarı olan, buyurunuz.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Zenginlerin muhtarıdır, önemli onun bilgileri.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Reşadiye, evet, buyurun.

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli Komisyon üyelerimiz, değerli hocalarımız; İstanbul Çekmeköy Reşadiye Mahallesi Muhtarıyım, ismim Erkan Akyılmaz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç nüfusu var?

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - 2.890 nüfusumuz var efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Başkanın altıncı dönemi, sizin kaçınıcı dönem?

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - Bizim ikinci dönem efendim. Biz de sonuçta mahallemize hâkimiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hadi bakalım. Mahallenizde kaç engelli olduğunu biliyor musunuz?

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - 14 engellimiz var efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Öyle mi?

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - Şimdi, Sayın Başkanım, engellilerimiz var, bir kayıtlı olanlar var, kayıtlı olmayanlar var, devlete bildirmedikleri de var.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Bildirmeyenler oluyor efendim, onu gizliyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte biz kayıtlı olana da kayıtlı olmayana da ulaşacağız muhtar olarak.

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - Tabii, biz hepsini biliyoruz, mahallemize hâkimiz, bütün sorunları birlikte yaşıyoruz, bu şekilde efendim. Tamamen hâkimiz, bütün sorunları tabandan tavana...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte aslolan kayıtlı olmayana da ulaşmak, anlatabiliyor muyum?

İSTANBUL ÇEKMEKÖY REŞADİYE MAHALLESİ MUHTARI ERKAN AKYILMAZ - Biz ulaşıyoruz efendim, hepsine hâkimiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O yüzden bu başlatacağımız bilgi seferberliği çok önemli, tarayacağız bunu, buna da inanıyoruz.

Evet, diğer muhtarımız, buyurunuz.

BOLU BÜYÜKCAMI MAHALLESİ MUHTARI YUSUF AHMET AKDUMAN - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz, değerli Komisyon üyeleri ve değerli hocalarımız; ben de hepinizi selamlıyorum.

İsmim Ahmet Akduman, ben de Bolu Merkez Büyükcami Mahallesi Muhtarıyım, aynı zamanda da Bolu Muhtarlar Derneği Başkanıyım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç nüfusumuz var?

BOLU BÜYÜKCAMI MAHALLESİ MUHTARI YUSUF AHMET AKDUMAN - Benim üçüncü dönemim muhtarlıkta, ben Bolu'nun en merkezi noktasında en eski yerleşim yerinin muhtarıyım. Eskiden çok kıymetliymiş ama şu anda benim 250 nüfusum var, 100 seçmenim var. İş yeri ağırlıklı, insanlar gündüz iş yerindeler ama akşamları evlerine gidiyorlar.

Bizim engelli bireylerimiz benim mahallemde...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Burada Düzce Milletvekilimiz var, biliyorsunuz, Komisyon üyemiz.

BOLU BÜYÜKCAMI MAHALLESİ MUHTARI YUSUF AHMET AKDUMAN - Sayın Başkanımı gıyaben tanıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Bolu-Düzce kardeşliğinden dolayı ifade ettim.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Eşi de doktordur efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nasıl?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Hanımefendi doktor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Öyle mi?

BOLU BÜYÜKCAMI MAHALLESİ MUHTARI YUSUF AHMET AKDUMAN - Evet, Başkanım -şimdi siz aslında konuşmanızda belirtmişsiniz, Başkanımız da belirtti- biz mahallemizdeki hem engelli bireylerimiz, işe girecek olan insanlar, hastalığı olanlar, muhtaç kişiler, bunların hepsiyle ilgili -tabii bunlar biraz da muhtarlarımızın kendi bireysel çabalarıyla oluyor bunlar- bu noktada da mesela şöyle bir örnek vermek istiyorum: Benim mahallemde çölyak hastası bir çocuğumuz vardı, biz burada devletimizle vatandaşımızı buluşturduğumuzda devletimiz gerekeni yapıyor. Bu çocuğumuzu hem takip noktasında hem ihtiyaçlarının giderilmesi noktasında ve de ona özel gıdaların verilmesi noktasında devletimiz gerekeni yaptı ama bizim muhtarlar olarak burada insanlarla ilgili kurumları buluşturmamız gerekiyor, bu noktada bizim sorumluluklarımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz açıkçası bu konuda sizden yüksek beklentilere sahibiz ve bu rapor işi çok kıymetli.

Başkanım, bunu inşallah bir seferberlikle bu Komisyonun da güzel adımlarından birisi olarak değerlendiriyoruz. Envanter çalışmasıyla birlikte raporunuzu...

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Çok ciddiye alarak çalışacağız, merak etmeyin.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz de bunun yazısını bugün hemen yazıyoruz. Beyhan Hanım, bu yazıyı hemen Muhtarlar Konfederasyonumuza bugün yazalım, Başkanımız da başlasın.

Başkanımın tecrübeli bir muhtar olması da önemli, altıncı dönemdi değil mi?

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Altıncı dönem efendim.

Hem mesaj sistemiyle duyuracağız birkaç defa atmak kaydıyla işin ciddiyetini, bir de illerde federasyonlar var...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok, yazı yazacağız zaten biz, siz de muhtarlara yazıyı gönderebilirsiniz.

Teşekkür ediyoruz, devam edeceğiz sizinle.

TÜRKİYE MUHTARLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI KADİR DELİBALTA - Allah razı olsun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, değerli Maviş Emel Kulak Kayıkcı Hocamız, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı.

Hocam buyurun.

2.- Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Maviş Emel Kulak Kayıkcı'nın, dil ve konuşma terapistiği, dil ve konuşma güçlüğünde erken müdahalenin önemi, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Sayın Komisyon Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, sayın hocalarım; davetiniz için çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Sayın Komisyon Başkanımız ifade etti, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanayım ama burada Dil ve Konuşma Terapisti Bölümü öğretim üyesi kimliğimle de bulunuyorum. Ülkemizde oldukça yeni bir alan aslında lisans eğitimini gözettiğimizde, öncesinde lisansüstü eğitimle ülkemizde başlamış durumda.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Güçlü bir misyon ifa eden bir alan ve çok ihtiyaç duyulan bir alan.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Çok ihtiyaç duyulan, biraz geç kalmış ama biz o anlamda yetiştirmeye gayret ediyoruz. Şu anda baktığınızda TÜİK verilerine göre, en hızlı istihdam olan alan yani mezuniyet sonrası 1,2 ay gibi yanlış hatırlamıyorsam bir süre içerisinde istihdam şansları da var ancak bu istihdamı gözettiğimiz zaman kurumlar çok belli, başka alanlarda da istihdam gerekiyor.

Şimdi, bizler için erken müdahale önemli, iletişim hayatımızın odak noktası, iletişim olmadan herhangi bir işimizi yürütme şansımız yok. Tabii, iletişimi biz sadece sözel ifade olarak düşünüyoruz, bizim kullandığımız farklı yaklaşımlar da var, sözel ifadeyi kullanamayanlar için yardımcı cihazlarla bunları da yapma şansınız var. Erken müdahale derken sadece çocuklar düşünülüyor ama sadece çocuklar yok, bizler, dil ve konuşma terapistleri, dil ve konuşma güçlüğü dediğimiz zaman sadece dil ve konuşma bozukluğu olarak algılanıyor ancak dil, konuşma, ses, beslenme, yutma ve bilişsel fonksiyonlarla ilgili süreçleri yürüten meslek grubuyuz ve biz bu alanlarda yetiştiriyoruz. Şu anda Dernek Başkanımız da burada, eminim istihdamla öğretimle ilgili bilgileri kendisi aktaracaktır sizlere. Bunları yaparken de ta anne karıdayken başlayan bir süreç var aslında, aile danışmanlığı bizim için önemli. Onun dışında tarama çok önemli, ki önleme faaliyetlerini yapabilelim. Ülkemizde maalesef bir halk sağlığı anlamında tarama ve önleme faaliyetleri birazcık daha geri planda kalabiliyor, onu yaparsak hani maddi manevi kazancımız çok daha fazla olacak aslında erken tanılama sürecinde. Biraz önce bahsettiğim gibi, "erken çocukluk dönemi" dedik ama şu gerçeği de unutmamamız lazım: Nüfusumuz yaşılanıyor ve baktığımız zaman Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine bizler dünya ortalamasının üzerinde bir yaş ortalamasına sahibiz şu anda; ömür uzuyor ama burada sağlıklı olarak bu ömrü devam ettirmek önemli. Bilişsel fonksiyonlar özellikle geriatri grubunda önem kazanıyor ve orada da dil, konuşma terapisi desteğine ihtiyaç var. Aileler bu kısmı göz ardı edebilir. Yine, farklı nedenlerden dolayı hem çocukluk dönemi, yetişkinlik dönemi; her yaş grubunda karşılaştığınız beslenme ve yutma güçlükleri olabilir. Geriatrik grup daha böyle yalnız kalıyor, kendi başına kalıyor; evet, ülkemiz koşullarında aile desteği birazcık daha farklı olabilir ama ben "müdahale" derken "bu bireylere; dil, konuşma, ses, beslenme yutma ve bilişsel fonksiyonlarla ilgili problemi olan bireylere ulaşma" derken "Sadece çocukları düşünmeyelim." mesajını da vermek istiyorum. Ömür uzadığı için daha fazla, sizin de etrafınızda işte, demans diyoruz, alzheimer diyoruz, inme sonrası konuşma bozukluklarıyla artık çok karşılaşıyoruz; geçmişteki gibi değil. Bu nedenle, işte, birinci basamak sağlık hizmetleri de çok önemli çünkü ASM'ler burada devreye giriyor. Yani oradaki takipler, kontroller yapılırsa belki bu biraz önce konuşulan engelli sayıları orada var olabilir. Bazı risk grupları tabii ki de dâhil ediliyor, orada verilerden, veri tabanlarından ulaşabiliyoruz ama hepsine ulaşma şansımız yok. Geçmişte benim hatırladığım, nüfus sayımı evlerde yapıldı, sokağa çıkma yasağı olurdu ve engelli bireyler hep not alınırdı; hani saklananlar da oluyordu ama şimdi, tabii, daha farklı bir sistem içerisinde bu süreç yürüyor muhtemelen.

"Çocuklar" dediğimiz zaman yurt dışı örneklerinde okullarda dil ve konuşma terapisi hizmeti alıyorlar. Öyle olunca da erken dönemde tanılama ve müdahale şansı oluyor. Yani okul öncesi dönemde kekemeliği olan bir bireye, dil bozukluğu olan bir bireye ulaşma şansınız oluyor yani aile bir uzmana ulaşmak için çaba sarf etmeden çocuğunun okulunda bu hizmeti alabiliyor. Yani o nedenle Millî Eğitim Bakanlığındaki bu istihdam çok kıymetli olacaktır. Yurt dışı örnekleri bu şekilde. Geçmişte, evet, dil ve konuşma terapisti sayısı ülkemizde azdı ancak şu anda İngilizce programlarını da dâhil edecek olursak 28-29 programda bu eğitim faaliyetleri devam ediyor, 1.500'ün üzerinde her yıl öğrenci alınıyor şu anda YKS kontenjanından. Bakacak olursak, evet, biz eğitim öğretim ve akademik çalışma tarafındayız ama sahaya yetiştiriyoruz bireyleri ve biz bunları yetiştirirken aslında sahadaki uygulamaları da dikkate alıyoruz. Nerede olmalı? Hatta mesleki uygulamalarımızı yeri geliyor ASM'lerde, belediyelerde yapıyoruz, onlarla protokollerimiz oluyor, orada da bunları gerçekleştirebiliyoruz. ASM'lerde bir tarama protokolünün yaygınlaştırılması, konulması bu kişilere erken ulaşma açısından yararlı olacaktır. Nasıl şu anda yenidoğan işitme taraması var ülkemizde ki ben onun ilk başlangıcında yer alan, onu yerleştiren, eğitimleri veren kişilerden birisiyim; şu an yanlış bilmiyorsam ülkemizde doğan bebeklerin

yüzde 98'ine iştirme taraması yapılıyor. Şu anda konuşmayla da ilgili bu anlamda -konuşma diyorum ama genel, biraz önce bahsettiğim bütün başlıkları lütfen göz önünde bulundurun- bir tarama yapma şansımız olursa bunları belirleme, aileleri yönlendirme... Şimdi, tanıyı koymak tek başına yeterli değil, bireye -bu ister çocuk olsun ister yetişkin olsun- mutlaka eşlik eden birisi oluyor, birinden destek alması gerekiyor ve o kişilerin de bilgilendirilmesi ve doğru danışmanlık hizmetinin de verilmesi gerekiyor. Maalesef bu süreç bugün bu tedaviyi, bu terapiyi uygulayıp yarına düzelecek bir süreç değil, uzun soluklu bir süreç, zaman gerektiriyor; hatta bazı bireylerde bu yetişkinlik döneminde de devam etmesi gerekiyor. 18 yaş üstünde de bunu yine dikkate almamız gerekiyor. Evet, diyelim ki adölesan döneminde bir raporu var, terapi alıyor bir kurumdan ama yetişkinlik dönemine geldiği zaman bununla ilgili bazı kısıtlamalarla yine karşılaşabiliyor. Bizim doğru danışmanlık, doğru bilgilendirme yapabilmemiz için sahadan da bize gelmesi gerekiyor. Sahaya inmek önemli, burada da birinci basamaklar kıymetli oluyor. Evet, muhtarlarımızın bu anlamda aileleri tespit etmesi, yine, çok önemli ama birinci basamakta bunlar bir tarama yöntemiyle fark edilip aileye bilgi verilirse erken dönemde müdahale şansı olur ve sizlere bahsettiğim gibi, sadece çocukları düşünmememiz gerekiyor. Ülkemizin şu anki gerçeği, geriatrik bir nüfusumuz var ve bu vakalarla daha çok karşılaşacağız yani inme sonrası karşılaştığımız konuşma problemleri var, yutma problemleri var; yine, bilişsel fonksiyonlarla ilgili problemler söz konusu olabiliyor. Bu nedenle, hani bunları gözetecek şekilde bir yapılanma yapmamız gerekiyor. Dediğim gibi, biz eğitim öğretim tarafındayız tabii ki doğal olarak ama bu mesajları da yetiştirdiğimiz öğrencilere yine veriyoruz. Yetiştirdiğimiz öğrencilerin mezuniyet sonrası tabii ki nerelerde, nasıl çalışmaları gerektiği, nerelerde istihdam olanakları olacağının bilgisini de biz onlara aktarıyoruz. Şu an ülkemizde olmayan farklı uygulamalar da eminim olacaktır. Bu, yurt dışı örneklerinden de olabilir, kendi ihtiyaçlarımız doğrultusunda belirleyeceğimiz şekilde de olabilir çünkü kültüre özgü farklılıklar da yine söz konusu olacaktır.

Bir de şunu unutmamamız gerekiyor: Biz sağlık meslek mensupları içerisinde bazı alanlarda bağımsız çalışma yetkisine sahip bir meslek grubuyuz dil ve konuşma terapistleri; genelde sağlık meslek mensupları bir hekim yönlendirmesiyle birlikte süreçlerini yürütürler. Dil ve konuşma terapistlerinin bazı başlıklarda -ek 1/D'de ve 13/B'de- bağımsız yapabileceği alanlar var ama bunları da pratikte şu an yapamıyor. Belki bu da gözetilebilir. Şimdi, sağlık bilimleri fakültelerinde tabii ki bu eğitim süreçleri gidiyor ama sağlık bilimleri fakültelerinde hasta hizmeti veremiyorsunuz. Yani biz bunu nasıl yönetiyoruz? Ya, bir şekilde bir uygulama araştırma merkezi yapılanması altına giriliyor ya da varsa tıp fakültesi üzerinden gidiyor ama adı üzerinde sağlık bilimleri fakülteleri var, hocalar orada, öğrenciler orada yetişiyor ama şu anki mevzuat gereği orada bu hizmeti verme şansız farklı yollarla yapılıyor. Aslında belki hepsi bir arada aslında konsolide edilip düşünülmesi gereken bir konu olabilir. Ben genel hatlarıyla sahada karşılaştığımız eğitim öğretim penceresinden ve toplumsal boyutuyla aktarmaya çalıştım.

Bir de 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde birçok aktivite yapılıyor. Ben bunun salonlarda toplanarak yapılmasını çok anlamlı olduğunu düşünüyorum naçizane. Bu sene şöyle farklı bir şey yaptık biz, hep diyoruz ki: "Topluma kazandırın, toplum içerisinde yer alsın engelliler." Bu, fiziksel engel olabilir, dil, konuşma terapisi olabilir, hepsi için bu geçerli; toplumun içinde yer alması gerekiyorsa toplumla beraber toplumun yaptığını yapabiliyor olması lazım. Bu her türlü erişim hakkı demek aslında, her yere erişim hakkı ve bu haklarını kullanabilmesi demek. Çok farklı bir şey yaptık, oryantiring yaptık kampüs içerisinde; fiziksel engel, konuşma engeli hepsi birlikte; o süreci nasıl... Çünkü kurumlarda bir taraftan engelli dostu kampüs olma özelliğini de sağlamaya çalışıyoruz, biz ülke olarak bunu yapmaya çalışıyoruz zaten. Salonlar yerine onları hayatın içine dâhil edecek şekilde ve sadece bir gün değil aslında bu, tüm yaşama dağılacak şekilde bunu yapmamız bizim de misyonumuz olmalı ama tabii, burada bir güç birliği ve iş birliği gerekiyor.

Çok teşekkür ediyorum.

Varsa sorularınızı alabilirim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Tabii, bu farkındalığı yılın her günü her kurumun mutlaka ve mutlaka gündeminde tutması lazım. Oryantiring hakikaten çok özgün bir branş bu anlamda da güzel bir başlangıç olmuş, umarım bunu devam ettirirsiniz.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Profesör Doktor İlknur Maviş. Hocamız aynı zamanda Dil ve Konuşma Terapistleri Derneği Başkanı.

3.- Dil ve Konuşma Terapistleri Derneği Başkanı Profesör Doktor İlknur Maviş'in, dil ve konuşma terapisi eğitimi, terapistlerin istihdamı, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, sayın muhtarlarım, sevgili meslektaşlarım; bugün azız belki ama bize özellikle bu temayı ayırdığınız ve tartışmamıza da izin verdiğiniz, kendimizi tanıtmamıza izin verdiğiniz için de çok teşekkür ediyoruz Sayın Kasapoğlu.

Ben geçen sefer de vardım, belki hatırlayacaksınız çünkü biraz kendimden bahsetmek isterim, onu söylerken hatırlayacak olabilirsiniz, beraber olduğumuz iki ay önceki genel Komisyondan tahmin ediyorum, çok güzel geçmişti yine, biraz erken ayrılmak zorunda kalmıştım.

Ben, Profesör Doktor İlknur Maviş, kırk iki yıl Anadolu Üniversitesinde çalıştıktan sonra iki yıl önce, 2023 yılında emekli oldum ve emekli olmamla birlikte de daha boş vaktimin kalacağı düşünülerek herhâlde, Dil ve Konuşma Terapistleri Derneğinin Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçildim. 2023-2025 arasında birinci seçim sonrasında, ikinci seçimlerde yine, biraz değişikliklerle Yönetim Kurulunda tekrar yönetime seçildik. Bu yönetimde de gördüğünüz fotoğraflardan mesleğimizin kurucuları olan Profesör Doktor Seyhun Topbaş ve Profesör Doktor Ahmet Konrot'u da görüyorsunuz -onları da anmış olayım- zaten hemen hemen üçümüzü başlattığı ve koruduğu bir meslek olarak bilinmekte. Bu, bizim için gerçekten çok övünç verici bir şey. Şu anda, Dernek Başkanlığını yürüttüğüm Türkiye'den başka Avrupa'da 33 Avrupa ülkesinin bir şemsiye altında toplandığı bir başka dernek var, Dil ve Konuşma Derneği yine, oranın da bu yıl yapılan Yönetim Kuruluna üye olarak seçildim ve arkadaşların arasında en azından ülkemi de temsil edebiliyorum o anlamda. Dernek üyeliği hem kolay hem de zorlu bir iş yani bir ayağınızın en azından devamlı Ankara'da olmasını gerektiriyor, ben Eskişehir'de yaşıyorum ama neyse ki hızlı trenlerle bu sorunu çözüyoruz.

Şimdi, mesleğimiz dil ve konuşma terapisi, bir zamanlar belki "dil ve konuşma bozuklukları" olarak da geçiyordu ama terapiyi ilave etmeyi her zaman çok önemli olarak görüyoruz. Terapiyi biraz sonra başka bir terimle de karşılaştırma imkânı bulacağız. Dil ve konuşma terapisinin başlangıcı, hemen hemen ilk temelleri 2000 yılında lisansüstü düzeyde atıldı yani bizler yüksek lisansla başladık çünkü birden bire lisansa geçmek istemedik, alanda öğretim üyesi yoktu yani lisansla başladığımız zaman öğrencilerinize ders vereceğiniz öğretim üyeleri olmadığı için kendimiz bir şekilde doktoralarımızı yapmış olduk fakat yüksek lisans öğrenci aldık, daha sonra aynı öğrencilerimizi doktora mezun ettik ve artık en azından lisans aşamasına, hazırlığına geldiğini anladığımız zaman, 2012 yılında aynı yüksek lisans başlattığımız Anadolu Üniversitesinde yine lisans başlattık, 2012 ve 2016 yıllarında ilk mezunlarımızı eğittik ve mezun verdik. Fakültelerimiz sağlık bilimleri fakülteleri ve dört yıllık lisans düzeyinde eğitim veriyorlar, şu anda biz bir ara "filizlenen" terimini kullanıyorduk değil mi dil ve konuşma terapisi mesleği için? Hani "çok işin başında", "daha filiz hâlinde", işte, "fidan bile olmamış", "ağaca dönmemiş" falan diydük ama nereden baksanız yirmi beş yıl geçti ve bayağı olgunlaşma dönemindeyiz. Bu süre içinde Türkiye'de 28 üniversitenin DKT bölümlerinin açıldığını sizlere burada duyurmak isterim. Bunlar aktif öğrenci alan bölümler, 28 üniversiteden başka hâlâ bu işin hazırlığını yapan ve kadrolarını oluşturduğu takdirde bölüm açacak olan üniversiteler var. Mesela, ben Bilgi Üniversitesini duyuyorum İstanbul'da ama daha çokları da vardır herhâlde. Gelen öğrencilerimiz sayısal puanlarla geliyorlar ve mezun olduklarında da diplomaları il sağlık müdürlüğü tarafından onaylanıyor. Yani biz bir sağlık mensubuyuz ve sağlık mensupları yetiştiriyoruz. Şu anda mezun sayımızın 3 bini aştığı görülüyor. Tabii ki bu, fizyoterapistlerle ya da diğer sağlık meslekleriyle karşılaştırıldığı zaman küçük bir oran gibi görünmekle birlikte, ben artık Türkiye çapında sesimizi ve mesleğimizi, hem farkındalığını hem de gerçekten kendimizi tanıttığımızı düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İstihdam oranı nasıl?

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Şimdi, oraya geçeceğim Başkanım, istihdama geçeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Biraz önce Maviş Hocamın da bahsettiği gibi DKT yasal ve özgün bir meslek çünkü henüz 2011, 2014 yıllarında bizim bir yasamız çıktı. Bu yasayla birlikte sağlık meslek mensubu olduğunu onayladık çünkü burada geçen şekilde ne diyor? İşte "uzman tabip tarafından teşhisi konulmuş yutkunma, dil ve konuşma bozukluklarının rehabilitasyonunu sağlayan" diyerek yazmış. Tabii, 2011 ya da 2014, bunlar eski tarihler. O zamanlarda uzman tabip yönetiminde ya da göndermesinde vakaların geldiği doğrudur fakat buna daha sonradan ilave olarak gelen Ek-1/B maddesinde de -yine hocam da bahsetti- dil ve konuşma terapistlerinin ilgili uzman tabibin teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olmadan terapi ve rehabilitasyon yapabilecekleri durumlar da belirtildi. Yani bu şekilde bizlerin herhangi bir hekimin altında değil ama kendi başımıza bağımsız bir şekilde çalışabilmemizin önü açıldı diye düşündük; 2014 yılıydı. Mezunlarımız daha böyle doğruya falan kaymadan, ilk heves İstanbul'da, Ankara'da, büyükşehirlerde ofislerini açtılar ve serbest çalışmaya başladılar. Çalıştıkları bozukluklar gerçekten böyle... Evet, dil, konuşma, ses, yutma, beslenme gibi hani 5 pakete indireyim ve çok basit bir şekilde anlatayım ama o kadar farklı bozukluklar çalışıyoruz ki şu anda hekimlerin bile sadece bir uzmanlık alanı varken bizlerin burada gördüğünüz ve size raporlarda verdiğim listeler hâlinde bozuklukları bütün DKT'lerin dört yıl içinde, olmadı yüksek lisansla öğrenerek bunları bilmesi ve çalışması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hocam, şimdi, bu sunum kısmını biz çok hızlı tutacağız, müzakerede değerlendirelim, o yüzden hızımızı artırsak sevinirim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Peki.

Şimdi, Başkanım, tabii, hep tekrar gibi oluyor ve pekiştirdiğine inanıyorum aynı şeyleri söylemenin. Her engellilik görünür durumda değildir. Biraz önce muhtarlarım da söylediler. Mesela, işte "Benim alanımda 14 engelli var." diyor ama dil ve konuşma bozukluğu olan kişilerin bazılarının engelleri görünüyor, bazılarının da görünmüyor. Yani baktığınız zaman, bir kekemeliği olan bireyin dışarıdan bir fiziksel bozukluğu ya da görüntü olarak hani size bunu beyan eden bir fiziksel görünüşü yoktur ama bir inme geçirmiş ve arkasından dil ve konuşması bozulmuş afazi olan bir bireyin kolunda, bacağında, yüzünde birtakım felç durumları olabilir, konuşması da bozulabilir. Bunları yani görünür fiziksel engeli olanları illaki engelliler grubuna koymaktansa biz genellikle bu ICD 10 diye bilinen yönetmeliği -yani nedir bu- hastalıklara işlevsel ve yetisel ve katılsal açıdan bakan sınıflamaları çok beğenerek kullanıyoruz. Yani eğer kişinin bozukluğu, konuşma bozukluğu, bir hasar ya da bir hastalığa bağlıysa, aynı afazide olduğu gibi bir inme sonrasında ortaya çıkıyorsa burada vücudun işlevleri de etkileniyordur; kol, bacak, felç ve bunların hareketlerini yapamama ya da işlev dediğiniz zaman illaki fiziksel değil ama bizim okuma, anlama, konuşma, yazma gibi pek çok işlevimiz de engelleniyordur. Bu durumda bu kişinin aktiviteleri kısıtlanır ve topluma olan katılımı da engellenmeye başlar yani o engeli gerçekten bizde de hissedebilirsiniz. Geçen katıldığım Komisyon'da fizik terapi çalışan arkadaşlarımız çok fazlaydı ve işte, yine, galiba o arkadaşımız burada "Ben topalıyım ya da sakatım." falan diyerek böyle hani isimleri de kullanılır ya... Evet, hocam, siz söylemiştiniz ama bizde öyle görünen hani fiziksel engellerden ziyade... Benim yaşımda olanlar çok iyi hatırlayacaklardır, Başkanım, siz de hatırlarsınız; çok meşhur Tuna Huş diye bir spiker vardı, evet, inme geçirdi, arkasından ne oldu? Tabii ki felç durumu ve konuşamama durumu oldu. Buna göre topluma olan katılımı engellendi çünkü o bir spikerdi, konuşması lazım bir spikerin, güzel diksiyonuyla beraber bozuk olmayan bir tonda konuşması lazım. Demek ki işte aktivite kısmında işlevini kaybetti, toplumdaki rolünü kaybetti ve bir engellilik durumuna girdiği için de mesleğini devam ettiremedi ama bir kekemeliği olan bireyin belki de bu tür bir topluma katılımında bir sorun olmayabilir, sadece, eğer bu bir çocuksa akranları tarafından zorbalanma ihtimali ortaya çıkar.

Şimdi, bize istihdam sağlayan pek çok kurum ve kuruluş var; bunların çoğu da bakanlıklar, eksik olmasınlar. Milletvekillerim, burada bulunanlar, mutlaka, belki bu bakanlıklardan da ilişkileri ya da irtibatları vardır. Biraz önce Maviş Hocam da söyledi, bizim istihdamda çok bir sıkıntımız yok aslında yani baktığınız zaman çok rağbet gören bir meslek sahibiyiz. İstihdam oranımız 3'üncü sırada ve özel eğitim öğretmenliği ile tıp mezunlarından sonra 3'üncü sırada istihdam oranını yakalamışız. Ortalama iş bulma süremiz de iki ay kadar falan sürüyor. Mezun olan iki ay sonra yerini bulup işine yerleşebiliyor. En fazla, üniversitelerde öğretim üyesi olarak görüyoruz bu arkadaşları. 11'i devlet üniversitesi ve 17'si de özel vakıf üniversiteleri olmak üzere 28 üniversitede

bölüm var demiştik. Biz her yıl 28 bölümden 1.620 öğrenci mezun ediyoruz. Bu 1.620 öğrencinin iş bulunduğunu var sayarsak, şu anda 7'nci, 8'inci senemizdeyiz, ilerleyen zamanlarda bir sıkıntıya düşme durumumuz var. Şu anda üniversitelerde yüzde 11 oranında çalışan üyelerimiz ya da mezunlarımız var. Bu sene çok şanslı bir sene geçirdik. Geçen sefer Komisyona geldiğimde herhâlde sancılarını belki daha iyi hissettiğimiz bir olay... İki kişi birden 2025 yılında çözüme kavuştu, hem de beklemediğimiz gibi ya da beklediğimizden daha iyi gibi çünkü hem Millî Eğitim Bakanlığı hem de Sağlık Bakanlığı uzun yıllardır, yedi sekiz yıldır beklediğimiz serbest çalışmanın ruhsatını çıkardılar. Hani ben başta "Yasamız var, biz hekime bağlı olmadan çalışabiliriz, arkadaşlarımız ofis açtılar." diyordum ya, Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılında bu ofisleri denetleyerek ceza kesip kapatmaya başladı. "Niçin?" dersiniz belediyeden alınmış ruhsatlarla buraların illegal ya da merdiven altı yerler olduğunu söyledi ve "Eğer ruhsatınız olmazsa buralarda çalışamazsınız." dedi. Sağlık Bakanlığı ne dedi? "Ben size kefilim, sizi onaylıyorum, buralarda çalıştığınızı biliyorum, devam edebilirsiniz." dedi. 2 bakanlık birbirinden bağımsız bir şekilde birbirlerini suçlayarak ama sonuçta bize zararı dokunarak yola devam ettiler bir müddet, biz ortada kaldık. Çok ağrıma gitti; Yusuf Bey'le, Sayın Bakanım, bir toplantıydık "Biz çok utandık yani bu kadar profesör, bu kadar kurucu, bu kadar eğitim, bu kadar mezun ve biz sanki merdiven altı bir estetik uzmanıymışız gibi, zararlı botoksar yapıyormuşuz gibi böyle anılmamız bize dokundu." dedim. Bunun üzerine galiba Bakan Bey bu denetimleri ödüllendirmek isteyerek 3 Ocak 2025'te bize bir ruhsat yönetmeliği hediye etti ve böylece dil, konuşma ve ergoterapi merkezleri ortaya çıktı. Arkadaşlarımız buralara ruhsatlarını alarak geçmeye başladılar. Yüzde 54 oranında da yine Millî Eğitime bağlı olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan arkadaşlarımız, üyelerimiz var. Dediğim gibi o zamana kadar biraz tarafsız ve çekingen duran Sağlık Bakanlığı da Millî Eğitimin kendinden önce ruhsat verdiğini gördüğünde birdenbire Mayıs ayında o uzun yıllar hazırladığı yönetmeliği bizlere nihayet sundu ve 29 Mart 2025'te Sağlık Bakanlığının da serbest çalışma ama ruhsatlı serbest çalışma hakkını elde ettik. Sağlık Bakanlığının ikinci bir istihdam kurumu var bizim için ya da bir fırsatı var; şehir ve devlet hastanelerine kadrolu DKT'ler alıyor.

Başkanım, Aylin Hanım, önünüzdeki raporlarda verdiğim, 2017'den itibaren yapılan KPSS puanlarıyla alınıyor arkadaşlarımız; 60 taban puanla başlayan KPSS puanı giderek 85'lere çıktı fakat Sağlık Bakanlığının verdiği kadro 40'ı aşmıyor. Yani her ile, her ilin bir hastanesine bir DKT bile düşmüyor ki biliyorsunuz, hastaneler en azından serbest meslekte 2.500 liraya alacağı terapiyi daha uygun fiyata alabilecekleri yerken hastanelerde ne yazık ki istihdamımız çok fazla değil, 375 kişi gibi görünüyor.

Bu sene yine müjdeli bir haber yıl sonunda geldi, 15 Aralık 2025'te Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı neredeyse bütün sağlık mensuplarını kadrosuna almıştı, bizleri de şerefliydiler ve ilk alım olarak 10 kişilik bir kadro açıp bizi özellikle yaşlılarla ilgili hizmet vermek üzere kadroya aldılar. Yine, belediyelerde çalışan arkadaşlarımız vardı uzman olarak. Bunlarla ilgili de güzel haberler geldi çünkü onlar sözleşmeli çalışıyorlardı ve hani uzman mı DKT mi ne oldukları belli değildi; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yine 11 Aralık 2025'te bir Resmî Gazete ilamıyla DKT'leri gerontolog ve ergoterapistlerle birlikte memur kadrosuna sağlık personeli olarak ekledi. Çok güzel ama yani kadrolar o kadar az ki Sağlık Bakanlığının 40 kişi, Millî Eğitimde öyle bir atama yok, Aile ve Sosyal Hizmette 10 kişi, efendim, belediyelere de bir 10-20 kişi girse demek ki geri kalan çoğu arkadaşımız şu anda rehabilitasyonlarda çalışıyor MEB'e bağlı olarak. Zaten bizim bu kaosu dönemimizde şöyle bir baktığımızda 2023'te en fazla serbest meslekte yüzde 44 çalışırken bakın, 2025'te ruhsat çıktığı hâlde oran yüzde 13'e düşmüş. Niye? Çünkü ruhsatlı olmak ve yönetmeliğe bağlı olmak birtakım gereklilikleri yerine getirmeyi gerektiriyor yani deprem kontratlarıydı, yangın kontratlarıydı, işte, kapılar 90 santim olacaktı, engelli tuvaletiydi, işte, 3 kişi çalışabileceksiniz başka kimseyi alamazsınız falan; o kadar çok yönetmelik gerekliliği ortaya çıktı ki arkadaşlarımız henüz bunu yerine getiremeyebildiler. Rehabilitasyonlardaki oranımız ise yüzde 71'e çıktı. Çok sorun var rehabilitasyonlarla ilgili; belki ikinci sefer söz hakkı gelirse anlatabilirim, yoksa, raporumda bunları yazdım ama gördüğümüz gibi, şu anda hemen hemen 3 tane, 4 tane çalışma, istihdam yerimiz var ve en fazla rehabilitasyonlarla göz önünde duruyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii, bu bizim Komisyon 3 Temmuzda kuruldu. 3 Temmuz sonrası bayağı bir hareketlilik olmuş sizin alanda, güzel gelişmeler olmuş; sevindirici.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Evet, evet, öyle oldu. Ben de sizden şüphelendim demeyeyim; evet, yani sizi aklıma getirdim gerçekten, acaba o gün konuştuklarımız ilgili bakanlıklara gitti mi diyerek.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Komisyonun bereketi diyelim.

Şimdi, bizim Komisyonumuz herkes tarafından, malum, takip ediliyor. Burada konuştuğumuz her şey, bu tutanaklar binlerce kişi tarafından okunuyor, ilgililer takip ediyorlar. Bizim amacımız da zaten bu duyarlılığı büyütüp bu konuda tüm sorumluluk sahiplerini harekete geçirmek. O yüzden bu hareketlilik bu alanda güzel bir hareketlilik. O yüzden de mutluyuz sizden duyduğlarımız ve yaşananlardan dolayı.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Biz de çok mutlu olduk.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii, alan büyük bir alan; umuyoruz ve temenni ediyoruz ki devam edelim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Şimdi son bir beklentimiz var Başkanım, onunla bitireyim. Problemler de çok, sorunlar, çözümler de çok aslında.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi bu sürede bir parantez açalım.

Gülsemin Hanım, sizinle -mikrofonunuza basarsanız- konuştuğumuz konular vardı, onları bir hocamla paylaşalım.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Teşekkür ediyorum.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Maviş Hocamın da dediği gibi, teşekkür etmeden önce, son...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Pardon, vereceğim size söz yine. Bizim hocamız birkaç noktaya temas edecek.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Ha, pardon.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Öncelikle çok teşekkür ediyorum sunumlarınız için.

Şimdi, bu, özellikle sağlık meslek mensuplarının serbest meslek icrası hakkındaki yönetmelikteki bu değişiklik sadece DKT için değil, biliyorsunuz, fizyoterapistler için, diyetisyenler için ve psikologlar için de yapıldı.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Tabii, bütün sağlık meslekleri için.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Aslında şöyle: Daha çok bu meslek mensupları belediyelerde siz de aslında belirttiniz sağlıklı yaşam merkezi tarzında açtıkları ve kontrolsüz bir şekilde çalıştıkları için bu yönetmeliğin yapıldığını biliyorum.

Aslında şöyle; mutlaka bir hekimden tanılama gerekmiyor mu? Size hastaların erişimleri nasıl olacak tamamen böyle bağımsız çalıştığınızda?

Şöyle bir şey: Mesela fizyoterapistler için, işte, fizik tedavi uzmanlarıyla beraber, sadece fizik tedavi uzmanlarıyla beraber olmasın, diğer hekimler de bize hasta gönderebilsin tarzındaydı.

Bir de sayılarınız çok az, inanılmaz derecede; tabii ki yeni bir branş. Sizlerden önce bu branşı fizyoterapistler yapıyordu, psikologlar yapıyordu, konuya özellikle...

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Herkes yapıyordu, evet.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Evet, herkes yapıyordu ama daha çok fizyoterapistler, ergoterapistler yapıyordu yutma rehabilitasyonunu özellikle. Özellikle inme grubunda SVO'lu hastalarda oldukça önemli yutma rehabilitasyonu ama sahada erişilebilirlikle alakalı çok fazla şikâyetler var, dönüşler var. Burada aslında, hastalar sizlere nasıl erişebilirler, en çok nerede istihdam edilmemiz gerekiyor? Gördüğüm kadarıyla rehabilitasyon alanında sayı oldukça artmış ve oldukça da iyi ama bir tanılama konusunda yine de sağlıklı bir hekime mutlaka ihtiyaç olduğunu ve bunu da zaten Sağlık Bakanlığı tamamen, hani bağımsız bir şekilde değil de -eğer varsa Sağlık Bakanlığından arkadaşlar da destek verebilirler bu konuda- sadece branşa özgü değil ama aile hekimleri, diğer branşlar, bunlarla birlikte çalışma tarzında... Çünkü bu tarz gruplarda altta yatan başka tanılar, komplikasyonlar, başka sorunlar ortaya çıkabilir; bunların da kontrol altında olabilmesi için muhtemelen gerekecek özellikle sağlıkçılarla beraber çalışmak.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Teşekkür ederim.

Şöyle açıklayayım: Şimdi, İngilizcede daha farklı terimlerle ifade ettiğimiz bazı şeyler Türkçede her ne kadar "teşhis" "tanı" "değerlendirme" gibi böyle sanki birbirine çok yakınmış gibi kullanılsa da bazı terimlerimiz ne yazık ki Türkçede çok birbirinin benzeri olarak algılanıyor. Hekimler teşhis edebilirler ama DKT'ler hekimlerin teşhis ettiği hastalığın bozukluk kısmını tanırlar yani kendi alanları içinde. Mesela, inme teşhisini, evet, bir hekim koyabilir ama ben şimdiye kadar, bunu kötülemek amaçlı söylemiyorum afazinin tiplerini bilen bir nörolog arkadaş görmedim. Birlikte çok çalışıyoruz, multidisipliner. Bu bir broca afazisi midir, wernicke afazisi midir, kondüksiyon afazisi midir, transkortikal afazi midir; bunun sınıflamasını nörologların bilmesi gerekmiyor, biz meslek tanılaması yapıyoruz. Onun için, bizim doktorlardan aldığımız yönlendirme teşhis kısmında kalacaktır; ondan sonrasında her DKT gelen hastalığa göre kendi tanısını koyar, değerlendirmesini yapar ve ona göre de terapi yöntemiyle devam eder. Bunların yaşamızda da gördüğünüz gibi bir doktorla beraber ya da doktorsuz da olabileceği söyleniyor.

Yutma konusunda sizinle hemfikirim; yutma, öyle, ofislerde falan çalışılacak bir şey değildir, klinik bir bozukluktur, belki bir inme arkasında da çıkabilir, belki bir ameliyat arkasında da çıkabilir ve mutlaka bir klinik ortamda, bir hastanede ve bir hekimle birlikte ele alınması gereken bir konudur. Hani, bütün bozukluklarımız hekimle beraber gitmez.

Fizik tedaviyi ben şöyle biliyorum: Fizik tedavi doktoru fizyoterapistle bu hastaya, mesela söylediği hastaya neler yapacağını dikte eder yani "Şunu şunu uygula." ama bizde doktorlarımız -kendileri çok iyi biliyorlar zaten, biz multidisipliner ve çok iyi çalışan bir ekibiz- onlar bizleri, kullandığınız yöntemler, değerlendirme ve terapi konusunda çok, son derece güvenerek serbest bırakıyorlar. Bunda bir sorun yok yani.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Ekip önemli Hocam, yani multidisipliner bir ekip olarak çalışmak gerekiyor gerçekten.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Bundan çok memnunuz zaten.

Böyle bir şey çıktı mı ağızdan?

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Ben, böyle, "tam bağımsız" şeklinde söyleyince, tam bağımsız çalışma...

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Hayır. Açıklayabildim mi?

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Şimdi, evet, bazı konularda haklısınız fakat yine de gerçekten bir böyle sağlık ve bir hekim tanısından çıkması gerekiyor çünkü altta yatan başka bir rahatsızlık olabilir, bir komplikasyon gelişebilir. Dolayısıyla mutlaka multidisipliner gitmek gerekiyor, bunu vurgulamak istedim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Mutlaka. Hastanelerde çalışan DKT'lerimiz oluyor.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Bir de gerçekten çok fazla ihtiyaç var; DKT, yani dil, konuşma terapistlerine erişim gerçekten biraz zor olabiliyor. Bu konuda önerileriniz var mı, çözüm önerileriniz var mı? Hani istihdamın oranı anlamında mı olur, farklı şekilde mi olur; biraz aslında sizden böyle çözümlere yönelik yaklaşımlar duyabilirsek...

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Evet, yani ben bunu raporumda, tabii, bütün istihdam alanları için ayrı ayrı söyleyerek geçirdim. Biraz toparlamam Başkanımın dediği gibi uzun oluyor çünkü hani çok güllük gülistanlık bir meslekte değiliz. Hiçbir meslek öyle değil. Ben kırk yıl bir cennet bahçesinde çalışmadım, çalıştığım yer üniversiteydi ama bizim de sorunlarımız vardı. Gençler biraz daha sabırsız ve çok iyi şartlarda çalışmak istiyorlar ama hastanelerde çalışanların mesela, hastanede çalışma yönetmelikleri yok. Hazır; bunları yaptık, hep beraber gittik, kamplara girdik, bu yönetmelikleri hazırladık ama yayınlanma safhası var. O yayınlanma ortaya çıkmadığı için özlük haklarında falan biraz sabırsızlanıyorlar. DKT'lere ulaşmak onları tatmin etmedikçe biraz daha zorlaşıyor. Yani şu anki nesli biliyorsunuz; şurada, bizim konuştuğumuz nesil farklı, orada çalışan nesil daha farklı. Bizimkiler hani yeni olduğu için daha genç bir kadro olarak bakıyorum. Evet, onlara saydığım yerlerde ulaşabilirsiniz. Bunun dışında, hocamın söylediği gibi, keşke üniversitelerde, bölümlerin Anadolu Üniversitesindeki DİLKOM gibi, üniversiteye bağlı, belki bir döner hizmetiyle birlikte rastlanabileceği yerler daha çok açılsa, orada, evet, öğrenciler süpervizyon eşliğinde, hocalarının eşliğinde, daha uygun fiyatlarla bu hizmeti sunsalar veyahut da...

Ben bugün, yine, Millî Eğitim Bakanlığına gittim sabahleyin ve şöyle bir öneri getirdim, dedim ki: "Ailelerimiz bu ücreti ödmeden çocuklarının okuduğu okullarda ücretsiz alsalar" Benim için de şahsen en az 2.500 lira vermek bir seans için bu ekonomik zorluklarda çok olabilir ama okullarda bu ne bileyim, pilot illerde, pilot okullarda birkaç DKT'yle başlayan bir akım olur; eğer bir memnuniyet gelirse öğretmenlerden ve velilerden bu dağılır. Özellikle anaokullarında, okul öncesi kurumlarda ve daha sonra da okullara yayılan yerlerde biz DKT'leri görmek istiyoruz ve belki en çok bulabileceğimiz yerler orada olacak. Amerika'da bunlar "school SLP" olarak geçiyor yani Amerika'yı keşfetmiyoruz ama Amerika'yı Türkiye'ye getirmemiz lazım.

Bu kadar kadronun verilmesi Maliye Bakanlığından geçmez, bunu biliyorum ama dediğim gibi, belki pilot iller, pilot okullar ve bir başlangıç yapmak lazım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, ekleyeceğimiz bir şık var mı Hocam? Biraz sonra müzakerede yine size geleceğiz.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Hocam, ne ekleyeyim, bilmiyorum; kaldıysa ben bir düşünüyüm o arada.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ederiz.

Siz düşünün eklemeniz gereken bir şey varsa.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Ben de teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Hocam, sunumlar için teşekkür ederim.

Ben de şimdi baktım, sizin hem slaytlarda hem de biraz da Google'dan baktım; toplam 30 tane üniversite var diyor vakıflarla ve siz de aşağı yukarı 28 yazmışsınız herhâlde ve 1.620 öğrenci ama 55-60 bine giren çocuklar giriyor bu bölümlere.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Evet, evet.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Hani bu Komisyonda tutanaklar çok takip edildiği için... Gençler bununla ilgili çok bilgi sahibi olmayabilir. Buradan aslında iş bulma oranlarına baktığımızda, söylediğiniz rakamlara baktığınızda tercih oranı artırılabilir, diğer üniversitelerde de bu yaygınlaştırılabilir çünkü çok önemli, dediğiniz tespitlerin hepsi doğru. Bunu belirtiyim istedim; baktım, en düşük 58 bine girenler alınmış.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Bu sene Hacettepe 46 binden aldı.

ALİ KARAOBA (Uşak) - En düşük puan 55 bin ama belki tabii, Google'da... Sizininki doğrudur.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Geçen değil bu seneki öyle oldu ama orada da bant çok geniş yani 850 bine kadar gidiyor. Belki orada da işte, YKS'de bir baraj getirilmesi söz konusu olabilir.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Tabii, mesela 50 binin altında tıp fakültelerini tercih edebilen öğrencilerin bunu tercih etmesi...

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Edebilirler.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Oranlara baktığımda çok yüksek puanlar, güzel bir şey bu. Biraz da bilinçlendirmek gerekiyor gibi, öğrenciler çok da bilgi sahibi değilmiş gibi geldi bana. En azından, bende de 2 oğlan var, ellerinizden öper, onların da bildiğini düşünmüyorum.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Hiçbir üniversitede bir boşluk kalmıyor, hemen kayıtlarımız tamamlanıyor.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Evet, 1.620 öğrenci, sayı az; bunu artırmak lazım gibi geldi de o açıdan belirtmek istedim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Artıralım Hocam.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Evet, kesinlikle.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Rica ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, şimdi diğer misafirimiz, Doçent Doktor Şaziye Seçkin, Fenerbahçe Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölüm Başkanı...

ALİ KARAOBA (Uşak) - Galatasaraydan da çağırdık mı Sayın Bakanım?

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ - Ben kendim Galatasaraylıyım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Görüyorsunuz yani dengeyi sağlıyoruz.

4.- Fenerbahçe Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Başkanı Doçent Doktor Şaziye Seçkin Yılmaz'ın, gelişimsel dil bozukluğu, ailelerin ve çocukların yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile çok dilli gruplar hakkında sunumu

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ - Öncelikle Sayın Komisyon Başkanım, sayın Komisyon üyeleri ve değerli katılımcılar; burada olduğum için çok mutluyum. Ben aynı zamanda on altı yıldır engelli çocuklarla çalışıyorum. Özel eğitim öğretmeni olarak başladım bu sürece; hem rehabilitasyon merkezlerinde hem Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda çalıştıktan sonra aslında engelli çocukların dil ve iletişim becerilerinde ne kadar güçlük yaşadığını gördükten sonra diğer bir kariyer alanı olarak da dil ve konuşma terapisti olmak istedim ve akademik kariyerimi de o doğrultuda ilerlettim.

Fenerbahçe Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümünde hem yönetici hem akademisyen hem de staj koordinatörü olarak çalışıyorum yani staja giden öğrencilerin de yaşadığı zorlukları aktarmak istiyorum. Aynı zamanda, özellikle pediatrik grupla da terapi uygulamalarına devam ediyorum.

Bugün ben biraz daha genel sorunlardan ziyade gelişimsel dil bozukluğundan bahsetmek istiyorum. Belki burada bulunan birçok insan için ilk defa duyulan bir terim bu, ilk defa duyulan bir bozukluk çünkü hiç farkında değiliz. Toplumun yüzde 7'sini oluşturan bireyler, çok dillilik söz konusu olduğunda daha fazla sorun yaşayan bireyler; ben biraz onlarla ilgili, ailelerin ve çocukların yaşadıkları sorunlarla ilgili konuşmak istiyorum.

Gelişimsel dil bozukluğu şöyle bir şey: Herhangi bir zihinsel yetersizliğiniz yok, otizminiz yok, iştme kaybınız yok; aslında iletişim ve dil bozukluğuna sebep olabilecek herhangi bir durum, görünür bir sebep hiçbir şekilde yok. Zaten bu çocukların en büyük handikabı da bu; öğretmenler, aileler, hekimler çoğu zaman "Zekâsında hiçbir şey yok, hiçbir engeli yok, gayet akıllı görünüyor, söylenenleri de gayet iyi anlıyor; bekleyin, konuşur." diyerek bu çocukları maalesef bekletiyorlar. Ben bugün biraz onların süreciyle ilgili konuşacağım.

Şöyle hayal edelim, çok az İngilizce biliyorsunuz ve İngilizce'den başka bir dilin konuşulmadığı bir ülkeye gittiniz, bazı şeyleri anlayacaksınız, bazı yerlerde kendinizi ifade edeceksiniz fakat bazı şeyleri anlamak ve ifade etmek sizin için çok güç olacak ve böyle bir toplumda yıllarca yaşamak zorunda olduğunuzu düşünün. Bir süre sonra hiçbir şey olmazsa yalnızlık, bir çöküş, bir depresyon yaşamamız oldukça olası. Aslında, gelişimsel dil bozukluğu olan çocuklar için de dünya biraz böyle bir yer. Bizler paylaştıkça rahatlıyoruz üzüntümüzü de sevincimizi de duygularımızı da ama gelişimsel dil bozukluğu olan çocuklar için hem karmaşık dili anlamak yani uzun ve karmaşık cümleleri anlamak, sık kullanılmayan sözcükleri anlamak, kendi duygularını ifade etmek, başlarından geçen bir şeyi anlatmak çok çok zor. Evet, dışarıdan baktığımızda hiçbir şey yok ama aileler bize geldiğinde şunu söylüyorlar... Mesela şu soruyu ben çok sorarım: Çocuğunuz okuldan geldiğinde evde "Bugün neler yaptın?" diye sorduğunuzda size cevap verir mi? "Evet, verir ama lafı ağızdan cımbızla alırız, tek tek sormamız gerekir, bir başından söyler, bir sonundan söyler." derler. Yani bu çocuklar çok sağlıklı görünen, hiçbir engelleri yok gibi görünen fakat çok ciddi kısıtlamalar yaşayan çocuklar ama maalesef gelişimsel dil bozukluğu gizli bir bozukluk, tanılanması, fark edilmesi oldukça zor çünkü bu çocuklar en az diğer çocuklar kadar -tırnak içerisinde söylüyorum- normal görünen çocuklar.

Bunun yanında çok yaygın bir bozukluk, yüzde 7 gibi bir orandan bahsettim. Okul araştırmaları şunu gösteriyor: 28 kişilik bir sınıfta 2 öğrencide gelişimsel dil bozukluğu var. Ben okul araştırmaları yapan bir akademisyenim yani okullara gidip çocukların okuma ve dil becerilerini tarayıp aslında bu veriler üzerinden araştırmalar çıkarıyorum ve Türkiye bağlamında da baktığımızda, gerçekten her sınıfta en az 2 çocukta gelişimsel dil bozukluğu var. Benim hayallerimden biri genel bir tarama yapıp bu istatistikleri daha net bir şekilde ortaya koymak ama işin kötü tarafı birazcık da şu: Çocuklar büyüdüğünde bu durum geçmiyor, ortadan kalkmıyor. Aslında okul araştırmalarına bakıldığında, okumada sorun yaşayan, özellikle okuduğunu anlamada sorun yaşayan, akademik başarısızlık yaşayan, dikkatsiz, dikkati dağınık, işine geleni yapıyor veya bunun dışında "İstese yapar." "Bizi dinlemiyor gibi görünüyor." "Tembel çocuk." diye etiketlenen birçok çocuğun aslında biz gelişimsel dil bozukluğu olduğunu biliyoruz çünkü bu çocuklar bir terapist tarafından değerlendirilip dil profilleri ortaya çıkarıldığında bu çocuklarda yolunda gitmeyen fakat görünmeyen faktörün dille ilgili sorunları olduğu görülüyor.

Gelişimsel dil bozukluğu, evet, ilkokulda, ortaokulda devam ediyor ama ilerleyen yıllarda da devam ediyor. Ben çok isterim ilkokuldan hatta ortaokuldan erken ayrılan, üniversite hayatına devam edemeyen, çalıştığı işin mesleki kategorisi düşük olan, suça itilen ya da suça karışan, hukuk sistemine bir şekilde dâhil olan bireyler incelendiğinde aslında onların da çok ciddi bir kısmının çocukluktan itibaren tanılanmayan, fark edilmeyen dil bozuklukları yaşadıkları görülecektir. Ülkemizde böyle çalışmalar yok ama Amerikan hapishanelerindeki mahkûmları inceleyen çalışmalara bakıldığında çok önemli bir kısmında dil temelli sorunlar ve okuma sorunları olduğu ve bunun devamında kartopu etkisiyle gelen sosyal dışlanma, sosyal izolasyon, depresyon, akademik başarısızlık ve devamında okuldan erken ayrılmayla seyreden bir öykülerinin olduğunu maalesef görüyoruz.

Ben sunumuma fazla bağlı kalamadım ama şimdi biraz da nedenlerden bahsetmek isterim çünkü bu kadar gizli, bu kadar yaygın ve bu kadar hayat boyu devam eden bir şey varsa bunun nedeni ne olabilir? Bilinen bir neden yok ama genetik faktörlerin...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Somut örnekler verebilir misiniz gelişimsel dil bozukluğuna dair.

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ DR ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ -

Tabii ki, çok da memnun olurum. Aslında gelişimsel dil bozukluğunu çoğu zaman biz çocukluk döneminde gecikmiş konuşmayla görürüz. Biz terapistler eğer "Çocuk konuşmuyor." diye bize gelirse önce isteriz ki bir psikiyatri hekimi görsün, devamında bir nöroloji uzmanı görsün, kulak burun boğaz uzmanı görsün ve şundan emin olalım: Bu çocukta otizm yok, bu çocukta zihinsel bir yetersizlik yok, bu çocukta nörolojik bir hasar yok, hiçbir şey yok fakat konuşmuyor. 2 yaşında çocuk, 50 sözcüğü yok, ikili birleşimlerle konuşmuyor. Bu çocuklar bizim net bir şekilde gecikmiş konuşması var dediğimiz çocuklar. Bu çocukların bir kısmı daha şanslı çünkü gelişimsel dönem içerisinde destek alarak ya da almayarak akranlarını yakalayabiliyorlar. Fakat akranlarını yakalayamayan bir kısım var, terapi de alsalar akranlarını yakalayamayan bir kısım var; işte, bu kısımdaki çocuklar gelişimsel dil bozukluğu olan çocukları oluşturuyor.

Kendi danışanlarımdan örnek vereyim; mesela, 3 yaşında geliyor, biz çalışmaya başlıyoruz. Çok kaliteli bir terapi süreci yürütmemize rağmen, gerekli destekleri sunmamıza rağmen, bozukluğun doğası gereği çocuk bu farkları kapatamıyor. Peki, bu çocuk okula başladığında ne oluyor? Yüzde 50 ihtimalle disleksinin de eşlik etme olasılığı var, yani okumayı öğrenmede, akıcı okumada güçlük yaşama olasılığı var. Diğer yüzde 50 grup da tek başına gelişimsel dil bozukluğu yaşayan grup. Biz bu çocuklarla ilgili okullardan neler duyuyoruz? "Okuyor ama okuduğunu anlamıyor." "Akademik başarısı düşük." "Çekingen, konuşması gerektiğinde arka sıralara kaçıyor." "Tek başına oynamayı tercih ediyor." Hatta bir kısmında bebeksi konuşma yani biz "rı-lı" gibi deriz ama "r" harfini, "l" harfini söyleyemeyen, konuşma anlaşılabilirliği sorunları uzun süre devam eden çocuklar ve ilerleyen zamanlarda tabii ki eğitim kademesi arttıkça akademik talepler artıyor ve bu çocuklar bu akademik talepleri karşılayamıyorlar, bazen ittire ittire liseyi bitiriyorlar. Bu arada benim üniversitede okuduğumu gördüğüm ve gelişimsel dil bozukluğu olduğunu düşündüğüm öğrencilerim de var. Evet, bazı öğrencilerimiz bizim 55 binle geliyor ama bazı öğrencilerimiz de 850 binle geliyor, 600 bin sıralamayla geliyor ve özel üniversitelerde düşük sıralamalarla gelen gençlerin de belki bir kısmında bu olabilir diye düşünüyorum, ben gözlemliyorum. Yani yaşam boyu süren bir bozukluk derken kastım bu. Bizde şöyle denir: "Babası geç konuştu, annesi geç konuştu, bu da konuşur." denir.

Fakat bu handikaplı bir durum çünkü bir çocuğun annesi babası geç konuşuyorsa ve kendisi de geç konuşuyorsa bu çocukta aslında genetik bir faktörün olduğu söylenebilir ve bu çocukların aslında daha sıkı takip edilmesi gerekiyor çünkü günümüzde çocukta beklenen akademik taleplerle bizim çocukluğumuzda beklenen akademik talepler bir değil, şimdiki çocuklar bu yoğun akademik tempoyu maalesef kaldıramayabiliyorlar.

Çok vaktinizi almadan Komisyonunda sesini duyurmak istediğim bir grup daha var gelişimsel dil bozukluğu söz konusu olunca, bu da çok dilli grup. Ülkemizde özellikle Kürtçe ve Arapça; iki dilli çocuklar çok çok fazla. Zaten Kürtçe konuşan bir nüfusumuz vardı, Suriye iç savaşından sonra Arapça konuşan çocuklarımız da çok arttı. Bu çocukların özellikle tanılanma, raporlanma ve terapi alma süreçlerinde çok ciddi eksikliklerimiz var. Bu çocukları değerlendirmeye yönelik kapsamlı araçlara ihtiyacımız var, belki Bakanlık projeleriyle yapılabilecek araçlara ihtiyacımız var çünkü biz bu çocukları tek dilli çocuklar gibi değerlendirdiğimizde... Ben özel eğitim okurken hep şöyle bir örnek verilirdi: Almanya'ya göçle giden Türkler ilk dönem, ilk nesilde Almanca araçlarla değerlendirilmiş, Alman zekâ testleriyle değerlendirilmiş ve önemli bir kısmı özel eğitim okullarına yönlendirilmişler zihinsel engelleri var gibi düşünülerek oysaki bu çocukların hiçbirisi zihinsel engelli değildi, Alman diline ve kültürüne göre geliştirilen testlerde başarı gösterememişlerdi. Maalesef çok dilli çocuklar şu an Türkiye'de de bu handikapı yaşayabiliyorlar. Çok dilliliğin buna neden olabileceği düşünülüyor bazen. "Çok dilli konuşuluyor, acaba kafası mı karıştı, ondan mı konuşmuyor?" gibi düşünülebilir. Aksine çok dillilik bir avantajdır, bilişsel avantajlar getirir, hiçbir araştırma bunun bir dezavantaj olduğunu göstermemiştir ama çok dillilik sürecini doğru yürütemediğimizde avantajlı olan bu çocuklar maalesef dezavantajlı duruma düşüyorlar.

Çok uzatmadan birkaç önerim var benim. Mutlaka toplumun, sağlık çalışanlarının ve eğitimcilerin gecikmiş konuşma, gelişimsel dil bozukluğu ve çok dillilik hakkında eğitilmesi gerekiyor. Çok basit bir örnek olabilir ama kamu spotları veya aile sağlığı merkezlerine bırakılacak basit broşürler veya Bakanlık sayfasından çıkan bir "pop up" dahi çok rahatlatıcıdır.

Yine, diğer bir önerim, rehberlik araştırma merkezlerinde yapılıyor bu özel gereksinimli çocukların tanılamaları fakat rehberlik araştırma merkezlerinde dil ve konuşma terapistleri yok. Rehberlik araştırma merkezlerinde çalışan özel eğitim mezunu arkadaşlarımızın da dedikleri şu: "Biz bilemiyoruz, hangi tanıyı koyacağımızı, hangi destek eğitim programına yazacağımızı bilemiyoruz." Bu anlamda, konuşma terapistlerinin rehberlik araştırma merkezlerinde istihdamı ve ayrıca tanıya yönelik olarak eğitildikten sonra istihdamı çok önemli diye düşünüyorum.

Yine, aile sağlığı merkezlerinde benim kendi kızım bebekken hep yani o hemşireyi gördüğümde "Her hemşire böyle dikkatli olsa ne kadar erken müdahale alır birçok çocuk" demiştim. Şunu soruyordu bana her aşıya gittiğimizde: "1 yaşındayken sözcüklere başladı mı?" "9 aylıkken desteksiz oturabiliyor mu?" "2 yaşına geldiğinde cümle kurmaya başladı mı?" Oysaki bu, aile raporuna dayalı değerlendirme bile olarak standart bir uygulama hâline gelse birçok çocuğu çok erken dönemde yakalayabiliriz diye düşünüyorum.

Yine, okul öncesi kurumlarda ve ilkokullarda dil ve konuşma terapistlerinin istihdamının önemli olduğunu düşünüyorum çünkü, özellikle okullarda hiçbir sorunu yokmuş gibi görünen fakat akademik başarısızlık yaşayan, okuduğunu anlamayan çocukların dil becerilerinin mutlaka değerlendirilmesi gerekiyor. Bu değerlendirme, evet, zor gibi görünüyor olabilir, işte, bu kadar ortamda terapist istihdamı zor gibi görünebilir ama çok erken dönemde yapılan bu önlemler, alınan bu önlemler uzun vadede gerçekten bütçeyi de rahatlatacak uygulamalar diye düşünüyorum. Amerika'da müdahaleye yanıt modeli var, daha önceki komisyonlarda belki konuşulmuştur; başlangıçta evet, sorunsuz bir model değil. Bu arada, Türkiye'de bunun pilotlaması da yapıldı ama devamı gelmedi, Millî Eğitim Bakanlığı bunun pilotlamasını yaptı. Başlangıçta maliyetli gibi görünen bir şey ama okullarda çocuklar terapi hizmetlerini aldıklarında rehabilitasyon merkezlerine ödenen, özel merkezlere ödenen bütçe ciddi anlamda düşüyor. Aslında başta zararlı gibi görünen bu durum uzun vadede devlet bütçesine de olumlu katkılarda bulunuyor.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, biz teşekkür ediyoruz.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Önemli bir şeyi vurgulamak lazım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkür ederim sunum için.

En son söylediğiniz yer önemli. Bugün 18-36 ay arası otizm taramasında da 5 soruluk bir tarama testi var ama bu söylediğiniz soruları matbu hâle getirip aile hekimlerinde sormak çok zor bir şey değil. Hani sizi bu kadar etkileyen hemşirenin o sorularını toplumun tamamına yaymak gerektiğini düşünüyorum. Bunu bir öneri olarak da bize gönderirseniz, Komisyona bence çok sağlıklı bir şey olur diye düşünüyorum.

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ - Tabii ki teşekkür ederim.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun, sizle devam edelim.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Teşekkür ederim öncelikle.

Gerçekten, hani bir uyanış şeklinde bir şey oluştu bende; ben de öğretmenim, İngilizce öğretmeniyim. Hakikaten sınıfta çocuklarımızda sınıf düzenini bozan çocuklar olsun, işte, öğrenme güçlüğü çeken çocuklar olsun onlarda aslında benim de fark ettiğim, kendini ifade etme, dille ilgili sıkıntılarının olduğunu fark etmişim sonrasında genç bir öğretmenken daha zor anlaşıyor belki ama... Şeyi merak ettim Hocam, şimdi, teknoloji ve ekrandan bahsediyoruz ya, acaba bu işte olumsuz bir etkisi var mı? Çünkü dil öğreniminde bir, maruz kalma ama aynı zamanda da kendisinin de o işe katılması gerekiyor; yani şöyle deneyler okumuştuk biz üniversitede: Diyelim ki televizyona bir çocuk maruz kalsa ve hiçbir iletişime girmese bir dil öğrenebilir mi? Öğrenemez çünkü dil dediğimiz şey aynı zamanda hani üretmesi de gerekiyor çocuğun, artikülasyon dediğimiz şeyin de olması gerekiyor ve karşılıklı "interaction" dediğimiz şeyin de gerçekleşmesi gerekiyor. Yani bununla ilgili acaba sizin çalışmalarınız var mı, okuduklarınız var mı? Çünkü otizm konusunda biz bunu görüyoruz. Daha önce gelen konuklarımıza da sormuştuk, otizm çok olumsuz etkileniyor; tabii ki otizmin artma sebeplerinden biri de ekran bağımlılığı. Bunda, dil gelişiminde de bunlar çıkıyor mu ortaya?

İkinci bir konu da ben kendim yakın arkadaşımın biliyorum, Gürcü bir bakıcısı vardı ve uzunca zaman çok yoğun çalıştığı için Gürcü bakıcıyla büyüdü çocuk ve konuşma bozukluğu vardı, yani çok değişik bir konuşma bozukluğu ama yani cümlelerin yapısı tamamen bozuk ve sonra incelediğinizde hakikaten sanki başka bir dilden kaynaklı bir bozukluk olduğu da anlaşıyordu. Yani bu tarz şeyler de gerçekten bize aslında bu konuda çok dikkat etmemiz gerektiğini söylüyor.

Aile hekimleriyle ilgili konuya kesinlikle katılıyorum, otizmle ilgili çünkü bir bakış açısı gelişmiş, burada gelmişti aile hekimlerimiz onlarla konuşmuştuk. Onlar sanırım otizm konusunda daha böyle dikkatli davranıyorlar ve bu bakış açısıyla muayene ederken dikkat ediyorlar. Bu konuda mutlaka bence aile hekimlerinin de harekete geçmesi gerekiyor.

Diğer bir konu da okul öncesi yani burada okul öncesinin kadar önemli olduğunu anlıyoruz. Okul öncesine kadar dikkat edersek ve artırırsak, okul öncesi eğitimi çocuklara kazandırırız aslında bu tür şeylerin de bence önüne geçmiş olabileceğiz ya da çocukları daha kolay yönlendirmiş, daha erken yaşta yönlendirmiş olacağız.

Ben çok teşekkür ediyorum.

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ - Ben de teşekkür ederim.

İlk olarak, ekran çok sorulan bir şey, ebeveynlik tutumları çok sorgulanan bir şey, "Anne-baba etkileşimi düşük. O yüzden bu çocukta dil bozukluğu var. Ekranı baktı, bu yüzden mi dil bozukluğu var?" diye. Ama bilimsel veriler bize ekran maruziyetinin ya da anne-babanın ebeveynlik stilinin dil bozukluğuna neden olmadığını fakat dil bozukluğu olan bir çocuğa -her çocuğa zarar veriyor ekran fakat- belki 2 katı, 3 katı zarar veriyor. Eğer öyle olsaydı, hani tek başına ekran ya da ekran sebep olan bir faktör olsaydı günümüzde bu yüzde 7'nin çok çok üstünde bir yaygınlık oranı görürdük. Bu tabii ki "ekran zararsız" anlamına gelmiyor, ekran çok zararlı fakat dil bozukluğunun nedeni değil. Dil bozukluğunun seyri, prognozu üzerinde çok çok etkili.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim Sayın Hocam.

Şimdi, "Gelişimsel dil bozukluğu 28 kişilik bir sınıfta 2 çocukta bulunabilir." dediniz, bu çok önemli. Peki yani pratikteki durum nedir, müdahale oranı nedir, etiyoloji konusunda araştırmalar var mı; onu da öğrenmek isteriz. Bu çok önemli yani beklenenden çok yüksek bir sayı.

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ - Evet.

Şimdi, şu şekilde: Müdahale boyutunda eğer bir çocuk, okul öncesi dönemde ebeveynleri ya da okul öncesi öğretmeni dikkatliyse ve okul öncesi dönemde dil bozukluğu tanısı aldıysa rehabilitasyon merkezlerinden veya özel merkezlerden destek alabiliyor fakat üzücü olan şey şu: Bu konuya yönelik farkındalık düşük olduğu için çocuk 4-5 kelimelik cümleler kurmaya başlayınca ve okula başlayınca sanki bu dil bozukluğuyla ilgili problemler ortadan kalkmış gibi algılanıyor. Oysaki okul dili çok daha karmaşık bir dil, çok daha üst düzey beceriler gerçekleştirmeleri gerekiyor.

Türkiye bağlamında baktığımızda, erken dönemde yakalandıysa, evet, rehabilitasyon merkezlerinden veya özel merkezlerden destek alıyor bu çocuklar ama istatistiki bir bilgi olmamakla birlikte, benim saha gözlemim bu çocukların çok az bir kısmı terapiye başvuruyor, bazı çocuklar da okul dönemine kadar tanı almıyor fakat okul döneminde yine ebeveyn ve öğretmen güçlü bir gözlemci ise okul döneminde özellikle okuma sorunları nedeniyle bizlere başvurdıklarında biz bu çocukların mutlaka terapistler olarak dil becerilerini de değerlendiriyoruz ve orada saptıyoruz. "Evet, bu çocukta aslında gizli bir bozukluk olarak gelişimsel dil bozukluğu varmış." diyoruz ve o şekilde müdahaleye başlıyoruz. Tabii ki okul öncesi dönemde erken dönemde olan müdahale kadar hızlı sonuç alamayabiliyoruz ama yine de çok iyi sonuçlar aldığımız çocuklar oluyor.

Diğer bir konu, etiyolojisi, bildiğimiz en net sebep genetik faktör, ailelere sorduğumuzda, gelen çocukların ailelerine sorduğumuzda aslında anne-babasında, kardeşinde, kuzenlerinde de gecikmiş konuşma, okuma sorunları olduğunu görebiliyoruz. Çalışmalar devam ediyor fakat çok net bilinen, "Bu dil bozukluğuna kesinlikle neden olur." denilen bir şey yok.

Riski artıran bazı faktörler var. Riski artıran faktörler: Çocuğun erkek cinsiyette olması mesela, erkeklerde daha yaygın görülen bir problem bu. Çocuğun yine sadece konuşmada değil, dili anlamada da sorunlar yaşaması, taklit becerilerinin de zayıf olması gibi faktörler riski artıran faktörler fakat kesin, net bir şekilde "Şu sebep olur." dediğimiz bir faktör yok. Genetik en büyük bilimsel veri elimizdeki.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ederim.

FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜM BAŞKANI DOÇ. DR. ŞAZİYE SEÇKİN YILMAZ - Rica ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

AYLİN YAMAN (Ankara) - Evet, hocalarıma ben de çok teşekkür ediyorum. Birçoğunuzu aslında tanıyorum, İlkur Hocayı daha önce de tanıma fırsatı bulmuştum.

Dil ve konuşma terapistlerinin önemi giderek daha fazla anlaşıyor. Önümüzdeki dönemde de daha net anlaşılacak sanırım.

Ben şunu söylemek istiyorum, özellikle de bir vurgu ve kayıtlara geçsin anlamında, RAM'larda, bu rehberlik araştırma merkezlerinde dil ve konuşma terapisti istihdamı şart aslında çünkü RAM'larda dil ve konuşma terapisti olmayınca bence raporlamalarda çok ciddi hatalar oluyor. Kimi zaman gereksiz yere bir tanı alıyor, kimi zaman da atlanabiliyor. Biz her ne kadar soru setlerini belli yerlere versek de gerçek eğitimi almış kadar bilemeyeceği için bence mutlaka bizim bu Komisyondan bir öneri olarak RAM'lara dil ve konuşma terapistinin mutlaka atanma zorunluluğunu koymamız gerekiyor yani öneri olarak getirmemiz gerekiyor, böylelikle kaynak israfının da... Çünkü bazen tanı alıyor ama anlamsız yere bir eğitim rehabilitasyonuna yönlendiriliyor, bazen de atlandığı için geç kalınmış oluyor.

İkincisi de sağlıklı hayat merkezleri. Şimdi, obezitede çok yeni yönlendirme başladı ama sağlıklı hayat merkezi sayısı da yeterli değil. Oralarda da mutlaka dil ve konuşma terapisti istihdamı gerekiyor yani birincisi RAM'larda, ikincisi sağlıklı hayat merkezlerinde. Hatta en ideali, keşke olsa, belli ASM'lerde de, aile sağlığı merkezlerinde istihdam edilebilse -şu an için belki çok gerçekçi değil ama- belli bölgelere belli sayıda nüfusa hitap edebilecek dil konuşma terapistlerinin orada da istihdamı bence birçok tanının atlanmaması adına çok önemli.

Şimdi, bu yıl istihdam olanakları yüksek, güzel iş olanakları olmakla birlikte kamuda daha hak ettiği yerde değil dil konuşma ve terapistleri. Bu yıl ilk dönem 44; 2'nci dönem 45 kişi atandı. Oysa kamunun ihtiyacı çok daha fazla. Az önce dediğim gibi, belki RAM'lar ve sağlıklı hayat merkezleri de sisteme açılrsa bu atamalar da çok daha fazla olabilir. Özelden ziyade daha kamuya ait merkezlerde de bu istihdamın sağlanması gerekiyor.

Bir de ben bazı dil konuşma terapistlerinden şöyle şeyler alıyorum: Hastanede hastaneye değişen özlük hakları sorunları, farklı sağlık kurumlarında, sanırım bunu da konuşmamız gerekiyor. Geçtiyse, atladıysam bilemiyorum ama biz diyoruz ya, Sayın Bakanım, "Çok fazla otizm tanısı var, artık arttı." İmkânlar da arttı. Biz hani ne kadar erken yakalayabilirsek bizim için o kadar değerli. RAM ve sağlıklı hayat merkezlerinde kadroların açılması aslında dil ve konuşma terapistleri için çok değerli olacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz Şaziye Hocamıza. Bu yeni bir gündem oldu açıkçası ve bundan sonra biz de hep birlikte takip edeceğimiz gelişmeleri hem destek noktasında hem de bu noktadaki farkındalığı ortaya koyma noktasında.

Buyurun Hocam.

LATİF SELVİ (Konya) - Ben de teşekkür ediyorum.

Bu serbest çalışma izinleriyle ilgili Millî Eğitim Bakanlığının yapmış olduğu veya daha öncesindeki o takipleri, kontrolleri yapmasının sebebi sizlerin oradaki yeterliliğinizi ölçmeye dönük değil, Millî Eğitim Bakanlığı bütün kurumlar itibarıyla özel çalışmak isteyenlerin de hatta okul da olsa... Mesela yabancı bazı ülkeler sınırlarının ötesinde yani kendi verebileceklerinin ötesinde eğitimler vermeye başladı ve hiçbir izin almak istemediler. Bunlara dönük topyekûn bir denetimdi. Onun için ruhsatlı çalışma doğru bir adım, bence oradaki gayretleriniz de takdire şayan çünkü ruhsatlı çalışıldığı zaman kimin ne yaptığı hem Bakanlıkça bilinmiş olur hem de ayrıca "Bu hususta talep var." diyerek fırsatçılık yapmak isteyenlere de kapı aralanmamış olur. Bu noktada bu gayretlerin her birinin önemli bir karşılığı var.

Bir de, burada öğrencilerimizle ilgili okullarda genelde işte, "Tembel veya bu işi kavramıyor, özel eğitime ihtiyacı var galiba." şeklinde ama yuvarlak, bir tespite dayanmayan değerlendirmeler söz konusu oluyordu. Tabii, son yıllarda bunların her birinde mesafe alındı. Şimdi, bazen öğrenciler de öğrencilik hayatında göstermediği başarıyı çalışma hayatında gösterebiliyor veya ilkokulu, ortaokulu çok zayıf olup daha sonra çok başarılı hizmetler gerçekleştiren çocuklarımız var. Bunların her birisi de eğer öncesinden tespit edilmiş olsa bu başarıları gösteren insanlar hem akademik alanda hem de çalışma alanında çok önemli başarılarla imza atabilir. Bu konuyu da çok önemli görüyoruz.

Tabii, yeni alanlar, yine İknur Hoca da bahsetti, tabii, bu alanlarda dünyada olup bitenleri, bizde olup bitenleri, değerlendirmeleri yaptığımız zaman da, sizler de hep bahsettiniz, bu çok önemli; bizim çocuklarımız başkalarının çocuklarının sahip olduğu imkânlarla kavuşmalı. Bunun için de hepimiz birlikte çalışmalıyız.

Tabii, bu yeni alanlar bize inşallah çok önemli mesafeler aldırarak. Biz bütün engelli gruplarda bunları gördük. Hangi grubu ele alırsak alalım, eğer eğitime erişimi sağlanmışsa, sağlığa erişimi sağlanmışsa başarısı da o oranda yükseliyor, artıyor, hatta hayata katılımı da çevreye katılımı da çok daha etkinleşebiliyor. Bu noktada hiçbir çocuğumuza dair "Yok, bundan olmaz." yaklaşımına bir kere kesinlikle fırsat vermemeliyiz.

Şunu da gözlemledik, burada da, sizin konuşmalarınızda da inşallah normal eğitim dönemini tamamlayıp da belli bir yaşa erişmiş kişilerde de bu yapılacak çalışmalar son derece önemli, arkadaşlarımız da vurguladılar, artık şunu gözlemliyoruz: Bir grup sağlıkçı arkadaşımızın, bir grup hekim arkadaşımızın, bir grup öğretmen arkadaşımızın verdiği kararlar değil de daha komple değerlendirip tanılama sistemlerinde de ve daha sonrasında da organize bir çalışma yapma gerekliliğini biz de görüyoruz.

Teşekkür ediyorum hepinize.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyorum.

Maviş Hocam, siz bir şey söyleyecektiniz.

Buyurun.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Teşekkür ederim söz verdiğiniz için. Kusura bakmayın, ben biraz önce söz verdiğinizi zannettim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Estağfurullah.

Buyurun.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI - Şimdi, hepimiz aslında benzer yollara gidiyoruz hep çünkü ortak derdimiz. Şöyle bir şeyin ben bilgisini vermek isterim size: Öyle bir hedefle biz bir tez çalışması yaptık yüksek lisans tez öğrencimle, hani yayınlanma aşamasında şu anda, ondan sonra ben gerekli kurumlarla iletişime geçmeyi planlıyordum ama belki de yeri tam burası rapora girmesi anlamında. Kendim de bahsederken söylemiştim, tarama önemli bizim için, erken çocukluk dönemindeki tarama da önemli, erken müdahale önleme için çok önemli. Biz ICF temelli iletişim tarama ölçeği geliştirdik okul öncesi dönemde. Şu an yayınlanma yani tez bitti, tez savunmasını yaptı, sadece yayın için gönderdik, hani makaleden kabulü geldiği anda ben onu hem Millî Eğitim Bakanlığı üzerinden hem Sağlık Bakanlığı üzerinden yaygınlaştırabilir miyiz diye... Çünkü bu çok kısa, tarama yoluyla ailelere soracağımız bazı basit sorularla aslında çocuğun belli başlı alanlarda iletişimle ilgili bir problemi var mı? Eğer öyleyse sonrasında işte ilgili birime yönlendirilmek üzere yol gösterici olacağını düşünüyoruz, belki onu da bu anlamda kullanıma sokma fırsatımız olabilir diye ben paylaşmak istedim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi, Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Öğretim Üyesi Doktor Çiğdem Eryılmaz...

Buyurun Hocam.

5.- Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Doktor Öğretim Üyesi Çiğdem Eryılmaz Canlı'nın, klinisyen ve akademisyen olarak dil ve konuşma terapisi alanında yaşadıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜMÜ DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ÇİĞDEM ERYILMAZ CANLI - Merhabalar.

Sayın Başkanım, sayın vekiller, değerli katılımcılar; ben aslında hem klinisyen hem akademisyen olarak biraz alana dair konuşmak istiyorum. Özellikle az önce bölümlerin artırılmasıyla ilgili aslında biraz konuşmuştuk. Evet, bölümler artırılıyor, kontenjanlar artırılıyor ama maalesef akademisyen sayımız bu öğrencilerin ya da vakıf üniversitelerinin açtığı bu kontenjanları karşılamaya yeterli değil. Şu anda alan dışında çok fazla hoca üniversitede DKT bölümünde ama bunlar bizim için, öğrencilerin yetiştirilmesi için ciddi sorunlar yaratıyor ve uygulama merkezi olmayan üniversitelerde maalesef öğrencilerimiz çocuklara temas etmeden mezun olmak durumunda kalıyorlar. Aynı zamanda ekipman yetersizliği ya da sadece kontenjanı doldurmaya yönelik kontenjanların artırılması bizi gerçekten zor durumda bırakıyor. Ben bir akademisyen olarak tabii ki bunların düzenlenmesini ve en azından bölüm başkanlarımızın mutlaka alandan olmasını istiyorum ve gerekli olduğunu düşünüyorum.

Diğer bir açıdan da aslında ben Ankara'da bir vakıf üniversitesinin öğretim üyesiyim ve daha çok klinisyen yönümü de kaybetmek istemediğim için belki de çok fazla girişimlerde bulunan, halka inmeyi çok isteyen bir akademisyenim ve Sayın AK PARTİ il yönetim kurulunda olan Senem Yıldız'ın aracılığıyla Altındağ Belediyesine ulaştık. Sayın Veysel Tiryaki bizden bir eğitim talebinde bulundu ve öğretmenleri üniversitemizin konferans salonunda ağırladı ve onlar dediler ki: "Gelin hocam, tarama yapın." Tamam, anlaştık, taramaya gidelim dedik ve biz de hocaları olarak dedik ki: Madem öğrencilerimizle taramaya gideceğiz, bari çocuklarda üç beş hani bir şeyler yapalım, TÜBİTAK'a proje yazdık ve dedik ki: "Biz böyle, Altındağ Belediyesinde dezavantajlı gruplarla tarama yapacağız." TÜBİTAK'tan bize "Bu bir rutin uygulama, ben bunu proje olarak kabul etmiyorum." gibi bir cevap geldi. Tabii ki bizim için büyük bir hayal kırıklığı oldu. Biz aslında üniversitelere sıkışıp kalmak istemiyoruz, biz alana inmek istiyoruz, çocukların hayatlarına dokunmak istiyoruz. Gündül Belediyesiyle yapılan bir anlaşma gereği Gündül'e gidildi, 5 yaşında otizmli bir çocuk, anne durumdan bihaber, baba "Oğlum, aslan oğlum." diye çocuğunu seviyor ama çocuğun -hatta geç kalan bir eğitimle birlikte- bir an önce eğitime başlaması gerektiğinin farkında değil ve biz merkezimize çağırdık, baba dedi ki: "Ben işten izin alamıyorum, gelemiyorum." Biz Gündül'den bir çocuğu maalesef bu şekilde yitirmiş olduk, kaybetmiş olduk ve onun dışında Sincan'da yine konuşma sesi bozukluğuyla ilgili bir çalışma için bir belediyenin kreşinde görüştük ve dedik ki: Böyle böyle, biz işte bir çalışma yapacağız, konuşma sesi bozukluğu olan çocuk lazım. Öğretmenlerimiz çok kıymetli, onlara lafım yok. Sayın Müdürümüz dedi ki: "Hocam, bizde asla engelli çocuk yok, gelin falan." Tamam, normale gelirim, o zaman normal datalarını toplarız. Kontrol grubumuz da var. Gittiğimizde 120 çocuktan 20'sinin konuşma sesi bozukluğu var, 3'ünün gelişimsel dil bozukluğu var. Hatta 1'inin muhtemel submukoz yarığı olduğu için hipernazalitesi var ve biz bunu biliyoruz, görüyoruz. Bizim dokunduğumuz yani naçizane bir öğretim üyesi olarak benim alanda gördüm bunlar. Biz inmek istiyoruz halka. Mesela, geçen bir televizyon programına katıldım, TRT Türk'te Sağlık Olsun programına. Ben gelişimsel dili anlatana kadar sunucu mütemadiyen "Hocam, kusura bakmayın, bir soru geldi. Hocam, kusura bakmayın, bir soru geldi. Hocam, kusura bakmayın, bir soru geldi." Bütün konuşma boyunca biz sadece soruları cevaplayabildik. Yani halk bize ulaşmak istiyor, biz de onlara ulaşmak istiyoruz ama bu, belediyelerin inisiyatifiyle ya da vakıf üniversitelerinin inisiyatifiyle olsun istemiyorum. Ben, açıkçası, kamudan bizi halkla buluşturmasını istiyorum.

Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Tabii, burası Parlamento, halkın Parlamentosu, Milletin Meclisi. Dolayısıyla, bu güzel bir başlangıç sizin için de. Bunu devam ettirelim. Bu bir farkındalık çalışması aynı zamanda. Bu Komisyon, bu Araştırma Komisyonu bu farkındalığı güçlendirme çalışması.

Ankara yerinde birtakım adımlar altmışsınız. İnşallah bunları büyütelim birlikte, biz de destekleyelim sizleri.

YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜMÜ DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ÇİĞDEM ERYILMAZ CANLI - Evet, Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakın, burada Ankara milletvekillerimiz var. Efendim, bizler de bu Komisyon üyeleri olarak hem Ankara hem Türkiye sathında bu konuya yoğunlaşacağız.

Buyurun Hocam.

LATİF SELVİ (Konya) - Çiğdem Hanım, teşekkür ediyoruz.

Özel Eğitim Genel Müdürlüğümüzle mutlaka bu konuyu bir görüşün yani şöyle bir şey söyleyeyim: Yalnız başına doğrudan iletişim kurarak, inisiyatif olarak yapacağınız çalışmalarda okul yöneticileri bazen çekingen davranabilirler, yani sizin ne yapmak istediğinizi tam da anlamamış da olabilir. Bu konuda Özel Eğitim Genel Müdürlüğümüzle görüşürseniz, benim kanaatim, bu tür çalışmaları çok daha geniş bir alanda rahat bir şekilde yapma fırsatınız olur. Kolay gelsin. Bir gün biz de görüşelim ayrıca.

YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜMÜ DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ÇİĞDEM ERYILMAZ CANLI - Tamam Hocam.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Hocam da size bu konuda Millî Eğitim camiasıyla ilgili köprüyü güçlendirme noktasında destek verebilir.

YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜMÜ DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ÇİĞDEM ERYILMAZ CANLI - Çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, buyurun Sayın Gergerlioğlu.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bugün Yalova SGK'de yaşanan tartışmaya ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Konu dışı bir konu ama Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonunda olduğumuz için belirtmek istedim. Bugün müessif bir olay yaşanmış Yalova SGK'de. Malulen emekli olmak isteyen bir vatandaş SGK'ye gitmiş, bir tartışma yaşanmış, o tartışma sonrası çekmiş silahıyla oradaki görevli avukatı vurmuş, ölmüş avukat bey. Çok üzücü bir olay. Allah rahmet eylesin.

Ancak biz bu konuyu uzun süredir söylüyoruz zaten yani malulen emekli olmak isteyenlerle ilgili çok önemli bir sorun var. 15 Ocak 2025 yasasıyla ilgili çok önemli bir sorun var ortada ve çözümsüz durumda bekliyor. Bizim Komisyonumuzdan da bu konuda bir adım bekleniyor yani bir gelişme olması lazım. Şimdi, insanlar öfkeleniyor, sinirleniyor gidiyor, SGK'ye orada bir memur, çalışan bir avukat arkadaşımızı katlediyor. Yani, şimdi, bu sorunları çözümsüz bırakırsak olmaz diye düşünüyorum. Ben şahsen bu konuda bir milletvekili olarak yasa teklifi verdim. Komisyonun ve iktidarın da bu konuyu gündemine alması gerektiğini düşünüyorum. Çok önemli bir konu çünkü bu tür müessif olaylara yol açıyor, bir an evvel bu konunun Komisyonumuzun gündemine alınması gerekiyor diye düşünüyorum Sayın Bakanım çünkü gerçekten hani perşembenin geleceği çarşambadan belliydi, çok yoğun bir gerilim vardı ve maalesef bu olay yaşanmış, kabul edilecek bir şey değil. Allah rahmet eylesin fakat bunu gidermek de bizim görevimiz diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet.

Teşekkür ediyorum.

Tabii bu konu diğer konular gibi gündemimizde olan konulardan biri. İlgili kurumlarla takipçisi olacağız.

Şimdi Egemen Bey var.

Ne kadar sürüyor sizin sunumunuz yani süre olarak?

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Kısa, on dakika maksimum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çünkü Genel Kurulda bir oylama var, ya ara verip oylamaya gideceğiz ya da şimdi başlayacaksınız, hızlıca bitireceksiniz.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - On bir olmayacak.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, hadi buyurun.

III.- SUNUMLAR (Devam)

6.- Dil ve Konuşma Terapisti ve Özel Eğitim Uzmanı Doktor Nevzat Egemen Nakışçı'nın, dil ve konuşma terapisti ve özel eğitim uzmanı olarak alanda yaşadıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Ben Egemen Nakışçı, Mudanya Üniversitesinde Dil ve Konuşma Terapisi Bölümünde öğretim üyesiyim. Aynı zamanda Ankara'da bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi ve bir dil ve konuşma ergoterapi merkezinin kurucusu olarak da aktif olarak terapi yapmaya devam ediyorum.

Öncelikle, Sayın Komisyon Başkanına, değerli Komisyon üyelerine daha çok bizim burada temsil ettiğimiz dil konuşma güçlüğü yaşayan bireyler ve ebeveynleri adına teşekkür ederim çünkü bizim burada anlattığımız birçok şey aslında onların belki yoluna ışık olacak buradaki süreçlerin devamında.

Tabii, benim burada bahsedeceğim birçok şeyden diğer hocalarım bahsettiler. O yüzden slaytlarıma bağlı kalmadan gideceğim.

Dil, konuşma güçlüğü aslında diğer birçok güçlüğün aksine, gerçekten bir engelle dönmeden ortadan kaldırılabilir bir durum. Yani örneğin bir Down sendromunu düşündüğümüzde ya da SP'ye düşündüğümüzde bu belki hayat boyu bir engel olabilir fakat dil konuşma güçlüğü yaşayan bireylerde biz bunu erken dönemde yakalayabildiğimizde bunu geriye çevirebiliyoruz. Örneğin, en temel gördüğümüz vaka grubu kim? Kekeleyenler. Kekeleyen vakalar şunu söylüyorlar bize: "Yani ben sadece konuşma güçlüğü yaşadığım için birçok alanda işe giremiyorum fakat aynı zamanda engelli statüsünde olmadığım için de beni burada koruyan, istihdamımı sağlayan özel yasalar yok." Aslında bunun gibi spesifik vakaları düşündüğümüzde dil konuşma güçlüğü yaşayan bireyleri daha engel statüsüne taşımadan çok daha evvelinde erken tanıyla birlikte topluma kazandırmak ve istihdam sürecine katmak mümkün. Böyle olunca da bu kişilerin aldığı eğitimler, terapi süreçleri ve de onların terapi sürecine erişiminin kolaylığı bizim için oldukça önemli oluyor. Bugüne kadar fiili hizmet verilen yerler daha çok özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ve hastanelerdi. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ve hastanelere çocuklar ya da ergenler belirli işte raporlama süreçlerinin sonrasında terapi alabilme hakkı kazanıyorlar; haftada iki saat hizmet veriliyor bunlara, belirli bir bedel ödemedi. Bununla birlikte, yeni yönetmelikle birlikte Millî Eğitim Bakanlığına bağlı dil konuşma ergoterapi merkezleri ve Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık hizmet birimlerinde de dil konuşma yetersizliği bulunan danışanlara hizmet verebiliyoruz. Fakat yine de farkındaysanız, bu merkezler danışanların kendilerine gitmelerini zorunlu kılan merkezler. Bir şekilde okuluna gitmeyecek, hafta sonuna özel bir zaman yaratılacak ve buradan terapi alabilecek bu çocuklar. Oysaki bunu devlet okullarında, aile sağlığı merkezlerinde ya da ev destekli, ev temelli izlem sistemleri şeklinde gerçekleştirdiğimizde çocukların hiçbir şekilde hayat kalitesi etkilenmeden, bu çocuklar özel alanlara gitmeden ve aslında aileler herhangi bir damgalanma kaygısı yaşamadan da bu hizmeti alabilirler çünkü özellikle biz kimlerde bunu görüyoruz? Salt dil konuşma bozukluğu bulunan bireyler, örneğin kekemelik gibi, konuşma sesi güçlüğü gibi bu vakalar daha çok özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine gitmek istemiyorlar çünkü özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde birçok farklı vaka grubu var ve bunlar aynı zamanda entelektüel yetersizliği bulunan gruplar. Ebeveynler bir şekilde çocuklarını oraya götürdüğünde, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine götürdüğünde çocuk -zaten tipik gelişen çocuklar bunların birçoğu- ilk önce kendisine şunu soruyor: "Bende yanlış olan şey ne; ben niye buradayım? Ben niye tam olarak burada hizmet alıyorum ve benim bu çocuklarla birlikte, daha

ciddi desteğe ihtiyacı olan çocuklarla birlikte eğitim almamı gerektiren ne kadar büyük bir şey var ki ben onlarla şu anda aynı çıtada, aynı hizmeti alıyorum." Bu aslında bir tür kendine damgalanmayı da meydana getiren şey.

Bir diğeri, alanda yaşadığımız sınırlılıklardan bir tanesi. Şimdi, bugün neden bahsettik? Dil konuşma terapisi, evet, bir sağlık hizmeti fakat aynı zamanda sadece sağlık hizmeti değil; dil konuşma terapisi aynı zamanda bir eğitsel rehabilitasyon hizmeti ve bu iki alana da hitap ettiği için sadece herhangi bir bakanlığın başlığı altında bulunması da mümkün değil. Yani sadece Sağlık Bakanlığının altında bulunması mümkün değil çünkü alanımız sadece yutma bozukluklarıyla sınırlı değil ya da alan sadece motor bozukluklarla sınırlı değil, aynı zamanda kekemelik gibi, otizm gibi... Çünkü dil konuşma terapistleri otizm gibi, Down sendromu gibi ikincil dili bulunan, ikincil dil bozukluğu bulunan vakalara da terapi hizmeti veriyorlar ve de bunu MEB'e bağlı kurumların altında yaparız. Böyle olunca da bu aslında hem bir eğitim hizmeti olduğu kadar, eğitsel rehabilitasyon hizmeti olduğu kadar aynı zamanda da bir sağlık hizmeti özelliğini gösteriyor. Zaten bunu gösterdiğini nereden biliyoruz? İşte dil konuşma terapistleri en yüksek oranda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı rehabilitasyon merkezleri altında istihdam ediliyorlar. Böyle olunca da aslında alanda yaşadığımız sınırlılıklardan bir tanesi şu: Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı yetkililerinin bir araya gelip hangi başlıklar eğitsel rehabilitasyondur, hangi başlıklar sağlık hizmetidir, bunun altının bir çizilmesi gerekiyor öncelikle. Bugün benden önce konuşan hocalarım çok güzel bahsettiler ve dediler ki: "Örneğin küçük bir klinikte yutma bozukluğu çalışılmaz." Bu son derece doğru ve de bunun aynı zamanda bir şekilde yönetmeliklerle ya da iki Bakanlığın bir araya gelerek ortaya çıkaracağı süreçlerle de tanımlanması gerekiyor.

Bir diğer aslında yaşanan problem de şu: Nerelere gittiklerinden bahsettik bu çocukların daha çok; özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine fakat iki yıl öncesinden çıkan bir genelgeyle birlikte özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hocam, sözünüzü balla keseceğim; size çay, kahve ve diğer ikramlarımız olacak ama Genel Kuruldaki acil oylama nedeniyle on beş dakikalık kısa bir ara vereceğiz.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Tamam, sorun yok efendim.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Oylamada olmayınca Meclis kapanıyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Meclisin devam etmesi için...

ALİ KARAOBA (Uşak) - Bizim gitmemiz gerekmiyor, dinleyebiliyoruz da.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - On beş dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 16.46

Açılma Saati: 17.04
BAŞKAN: Mehmet Muharrem KASAPOĞLU (İzmir)
BAŞKAN VEKİLİ: Jülide SARİEROĞLU (Ankara)
SÖZCÜ: Fatma ÖNCÜ (Erzurum)
KÂTİP: Fevzi ZIRHLIOĞLU (Bursa)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, buyurun, devam ediyoruz sizinle.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Nerede kalmıştık? Burada aslında Bakanlıkların bir araya gelip hangi alanlarda eğitsel rehabilitasyon, hangi alanlarda sağlık hizmeti verildiğinin çok net bir şekilde altını çizmesi gerektiğinden bahsetmiştik çünkü bu alanda ciddi bir karmaşa yaratıyordu. Bir diğeri de aslında, raporlamadan bahsettik bugün. Günün ilk konusu neydi? Günün ilk konusu bu çocukların kayda alınmasıydı. Buradaki muhtarlara ne soruldu? "Mahallenizde kaç engelli birey var?" dendi fakat asıl olan şey şu: Aileler çocuklarını raporlamak istemiyorlar, özellikle de etiketlenmekten korktukları için ve de raporlanmadığı zaman da bu çocuklar kayda girmiyor, kayda girmedikleri zaman da hizmet alamıyorlar. Etiketlenmekten korkmalarının sebebi de aslında -az evvel de söylediğim gibi- dilden başka sınırlılığı olmayan birçok çocuğun ebeveyni çocuklarının daha farklı gelişimsel farklılıklar yaşayan çocuklarla bir arada olmalarını istemiyor. Aslında yaşadığımız bir diğer problem de bu ruhsatlanma süreci. Özellikle ben burada, bu dönemin, bu dönemde ortaya çıkan ruhsatlardan ötürü iki tane bakanlığa da teşekkür etmek istiyorum, hem Millî Eğitim Bakanlığına hem Sağlık Bakanlığına çünkü bunlar çok değerli adımlardı bizim için fakat bunların kendi içinde, özellikle Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan ruhsatın kendi içinde belirli handikapları var. Bugün hocam çok güzel bahsetti ve interdisipliner çalışmaktan bahsetti. İnterdisipliner çalışmak çok önemli ve de aslında dil güçlüğü yaşayan çocukların birçoğu sadece dil güçlüğü yaşamıyor, aynı zamanda diğer sınırlılıkları da yaşıyorlar fakat Sağlık Bakanlığının sağlık yönergesi, yardımcı sağlık personelinin biz dil konuşma terapistlerinin farklı meslek gruplarıyla bir arada çalışmasına olanak vermiyor. Yani 3 dil konuşma terapisti bir araya gelebiliyor en fazla ve de orada bu hizmeti verebiliyorlar oysaki örneğin kekeleyen çocuklarda, artikülasyon güçlüğü yaşayan çocuklarda buna ek olarak duyuşal işleme güçlüklerinin, motor planlama güçlüklerinin olduğunu biliyoruz ve ergoterapist de ihtiyaç var. Kekeleyen çocuklarda duyuşal problemler olduğunu biliyoruz, bir psikoloğa da ihtiyaç var fakat burada Sağlık Bakanlığının ortaya koyduğu yönerge oldukça motive edici olmasına rağmen, aslında çok daha primitif ve alanın birçok ihtiyacına da yetmeyen bir yönerge. O yüzden, biz aynı zamanda çalışırken multidisipliner çalışabilmek istiyoruz Sağlık Bakanlığı bünyesinde de. Ben örneğin, Sağlık Bakanlığına kurumunu bağlamamış bir dil konuşma terapistiyim ben, kurumu Millî Eğitim Bakanlığına bağladım dil konuşma ve ergoterapi merkezi olarak çünkü bir ergoterapistle çalışmadığım zaman bana gelen danışanlara ben hizmet veremiyorum çünkü bir ailenin dil konuşma için bir merkeze, duyuşal işleme güçlüğü için başka bir binaya, bir diğer ihtiyaç için başka bir binaya gitmesi hem ebeveyn için çok yorucu hem de aslında koordinasyonu imkânsız hâle getiriyor. O hâlde, bu 3 başlık bizim için oldukça önemli.

ALİ KARAÖBA (Uşak) - Özel sektörde muayenehane açmak için bunların hepsine birden izin verilsin anlamında mı?

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Evet, daha multidisipliner çalışma hakkı oldukça önemli Sayın Hocam.

Bununla birlikte bu üç başlık -benim için en azından- sunduğum kısımda oldukça önemli. Bir de şunu unutmamak gerekiyor, bunu çalıştığım ailelere de söylüyorum çünkü diğer birçok başlıktan bahsettik, artık sona geleceğim: Yani çalıştığımız çocuklarda dil konuşma bozukluğu sadece o çocuğu ilgilendiren bir durum değil, bu aynı zamanda bir ayrımcılık sorunu. Bana gelen her aile şunu söylüyor: "Hocam, çocuğum kekeleyesin ki arkadaşları onunla dalga geçmesinler." Ben de diyorum ki: Ya, tamam, okulunuz kekeleyesi için bize yolladı fakat çocuğunuza zorbalık yapan arkadaşları için onları kime yolladı? Cevap: "Hiçbir yere." Ya da zorbalığa uğrayan çocuklar evet hizmet alıyorlar fakat zorbalılar bu noktada hizmetin tamamen dışında kalabiliyor. O hâlde, bu noktada onların da belki de almaları gereken bir psikososyal hizmet vardır. O hâlde, burada, aslında, dil konuşma güçlükleri sadece danışanın kendisini değil, aynı zamanda çevresini de ele alan ve temelde ayrımcılıkla sonuçlanabilen bir durum ve bunun aslında okullar, öğretmenler, ebeveynler ve bu çatıda değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü evet, tamam, kekeleyen bir çocuğun kekeleyesi üzerine çalışabiliriz ve bu onu rahatlatır fakat genel anlamda bir iyileşmeyle sonuçlanacak mı, bu, benim için büyük bir soru işareti.

Daha fazla söyleyeceğim şey vardı fakat diğer hocalarım çok güzel temellendirdiler, o yüzden benim söyleyeceğim bu kadar. Tekrar, özellikle, dil konuşma güçlüğü yaşayan bütün çocuklar ve ebeveynleri adına Komisyon Başkanına ve Komisyona teşekkür ederim çünkü bugün biz burada onların gelecekte, belki üç ay sonra değil, belki iki yıl sonra değil fakat belki beş yıl sonra daha rahat etmelerini sağlayacak bir adım atmış oluruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, biz de teşekkür ediyoruz.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Dil ve konuşma terapisi alanında çalışan akademisyenlerin ve uzmanların yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hocam, siz bir şey söyleyeceksiniz.

Buyurun.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Ben tekrar çok teşekkür ediyorum ama burada yine multidisipliner çalışmayı vurgulayacağım ben. Özellikle dil konuşma terapistleri gerçekten hani bazı konularda -kekemelik gibi mesela- belki çalışabilirler tek başlarına ama orada bile -KBB hocamız vardı vekillerden, hani aslında sorabiliriz burada olmuş olsaydı- altta yatan herhangi bir organik problem var mı diye mutlaka gözden geçirilmesi gerekiyor. Sağlık Bakanlığında da aile hekimliği sisteminde aslında sıfır yaştan yine 5 yaşa kadar, daha da fazla hatta da özellikle çocukluk dönemi için bahsediyorum, çeşitli tarama sistemleri var aslında, bu

konuda da tarama sistemleri var ve onların farkındalıkları tabii bu konuda çok önemli ve eğitimlerinde var, Sağlık Bakanlığı bunları gözlemliyor. Sonuçta bu çocukların ya da yetişkin insanların mutlaka önce fark edilir olması gerekiyor. Fark edildikten sonra da sizler bu ekibin bir parçası olarak... Yani buradaki bizim en büyük gördüğümüz problemlerden biri aslında koordinasyon bozukluğu. Sizin tek başınıza bir yer açmanızda yanınızda bir ergoterapist tabii ki olamaz, hani keşke olsa, güzel, bu bir zaten klinik hâline döner. Orada ekip başında FTR, belki çocuk psikiyatristi, nöroloji uzmanı, bu hekimler de olacaktır aslında, bu güzel bir model aslında, istenen bir model aslında fakat şu anda Sağlık Bakanlığının yaptığı yönetmelikte aslında bu meslek gruplarına, yardımcı sağlık meslek gruplarına da daha kolay ve daha efektif çalışmaları için aslında bir kolaylık sağlama, fakat aynı zamanda da aslında istisnaları da önlemek çünkü daha önce, biliyorsunuz, kendilerinin hani bir yer açma yetkileri olmadığı için aslında bu yetkiyi belediyelerden alarak yapıyorlardı ve hani tek başlarına da ne yapıyor? Kişinin kendi özellikle mesleki kapasitesine, yeteneğine bağlı olarak değişiyordu bu şey. Şimdi, bu şekilde Sağlık Bakanlığı aslında bir denetim mekanizması kurmuş oluyor. Bu denetim mekanizması içerisinde de mutlaka hem altta yatan organik sebepler açısından hem de gelişebilecek komplikasyonlar açısından konuyla alakalı hekim ya da birlikte çalışabileceğiniz diğer ergoterapist, fizyoterapist, bunlarla bağlantıların, koordinasyonun iyi kurulması gerektiğini düşünüyorum ben yani herkes öyle düşünüyordur diye düşünüyorum kesinlikle fakat bu fizyoterapistler için de psikologlar için de diyetisyenler için de aynı şey söz konusu. Dil konuşma terapistlerine çok fazla ihtiyaç var gerçekten, Millî Eğitim Bakanlığında özellikle, rehabilitasyon alanlarında, hastanelerde, Aile Bakanlığında, birçok yerde gerçekten olması gereken bir meslek grubu ama ben bu multidisipliner çalışmayı tekrar tekrar vurgulamak istiyorum. Yalnız başına kesinlikle olmaz, bir ekip içerisinde gitmesi gereken bir çalışma. Aile hekimlerinde de bu sistem var, sadece bir koordinasyon, bu konuda sizin de önerilerinizin, meslek grubu olarak önerilerinizin olması gerektiğini düşünüyorum, çözüm önerilerimizin de. Sizler de proje tarzında bir şeyler oluşturarak, bazı projeleri oluşturarak, aile hekimliği dernekleri var mesela, onlarla temasa geçebilirsiniz bu konuda farkındalığı artırmak açısından. Gerçekten farkındalık çok önemli, bahsettiğiniz gibi "İşte, babası da böyleydi, konuşmuyordu, sonra konuşacak." gibi şeylerle çok karşılaşıyoruz, hatta hekim arkadaşlardan bile belki hani bu şekilde çünkü gerçekten o çocuk çok normal gözüküyor her anlamda. Dolayısıyla farkındalığın artırılması açısından da sizlerin de aslında derneklerle STK'ler üzerinden, Sağlık Bakanlığı üzerinden, bakanlıklar üzerinden temasa geçerek bu konuda belki projelerle, belki farklı yöntemlerle girişimlerde bulunmamız gerektiğini düşünüyorum.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Haklısınız, ben sadece bir şey söyleyeceğim, multidisipliner çalışmaya biz de inanıyoruz gerçekten. Hekim misiniz, bilmiyorum.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Evet, hekimim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Hangi uzmanlık?

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanıyım.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Multidisipliner çalışmaya inandığımız için de Egemen biraz da MEB'in kurduğu ergoterapi ve dil konuşma birlikteliğini yeğledi çünkü Sağlık Bakanlığı sadece 3 DKT'nin birlikte çalışmasını ve başka bir multidisipliner alandan başka bir sağlık mensubunun olmamasını istedi. Siz bunu biliyor muydunuz, duydunuz mu bilmiyorum.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Biliyorum Hocam. Yani onlar geliştirilecektir çünkü yeni uygulamalar. Oradaki asıl ana amaç aslında merdiven altından çıkarmak daha çok, aslında ana amaç bu ama bu geliştirilecektir muhtemelen. Fakat yine de Sağlık Bakanlığı da DKT için biraz daha ayrı, gerçekten farklı çalışabilecekleri alanlar var çünkü. Hani siz de takdir edersiniz ki kendiniz de empati yaptığınızda, ben kendim de çocuğumla ilgili bir problem olduğunda mutlaka önce bir hekim görsün isterim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Yapıyoruz zaten, yapıyoruz, gerçekten, Şaziye'de söyledim.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Yani bunda mutlaka multidisipliner ve duyu bütünleme sorunu olduğu zaman da herkesin kendi uzmanlığında gerçekten bir ekip oluşturarak multidisipliner gitmek zorundayız. Rehabilitasyon sizler de biliyorsunuz böyle bir olay.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Benim ağızdan yanlış bir şey çıktıysa, yanlış anlaşıldıysa çok özür diliyorum herkesin önünde. Hiç onu kastetmedim, gerçekten biz multidisipliner...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hocam, mikrofonunuzu açalım sizin de, kayda girsin.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Eğer kastettiğim yanlış anlaşıldıysa özür diledim hekim arkadaşımızdan, doktorumuzdan. Multidisipliner çalışmaya gerçekten inanıyoruz, bunu söyledim zaten. Ama sizlerin gelmiş geçmiş fizik tedavi hekimliği ve fizyoterapist bağlantınız gibi bir bağlantımız yok.

Biz KBB uzmanıyla da nörologla da pediatriistle de veya bir yutmada bütün şu anda benim sayamayacağım doktor isimleri var, hepsiyle birlikte birleşik çalışıyoruz ama sadece şu sistemde, yönetmeliğin getirdiği sistemde 3 kişinin hep aynı DKT olması bizi biraz gerdi, yoksa biz...

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Hocam, aslında bunu da yani Komisyon vesilesiyle aslında öneri olarak sunabilirsiniz, ben de katılıyorum bu konuya. Gerçekten en büyük problemimizin rehabilitasyon alanında koordinasyon olduğunu düşünüyorum hem bakanlıklar arasında hem meslek grupları arasında, herkes kendi alanında güzel işler yapıyor ama koordinasyonun da çok güzel sağlanması gerekiyor diye düşünüyorum.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Umuyorum, artık bakanlıklarımıza bırakıyoruz. Halk sağlığına uğradık, isteğimizi belirttik, sağlıklı yaşam merkezlerinde aynı sizin dediğiniz gibi çocuk gelişimcilerinden diğer sağlık meslek mensubuna kadar birlikte olan ekiple birlikte çalışmayı çok istiyoruz. Oralar bizim daha multidisipliner alanlarımız ama aynı zamanda yönetmelik gereği diğer ofislerimizin de serbest meslek ofislerimizin de birlikte olmasını çok isteriz. Yani bu bir şikâyet değil sadece bir dilek olsun.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Duyu bütünlemesi konusunda da Sayın Bakanımızla beraber yaptığımız bir proje vardı. Özellikle anaokulunda duyu bütünlemesiyle ilgili ergoterapistlerle beraber yapılan bir çalışma çok ciddi de sonuçlarını elde etmiştik zaten. Teşekkür ediyorum Sayın Bakanımıza da bu konuda.

Yine, aynı şekilde projelerle aslında anaokullarında, okullarda yapılabilecek çalışmalar var.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Çok güzel olur. Biz projelere her zaman açığız ve derneğimizin başına Türkiye adını da istiyoruz. Türkiye adını hak etmek için de bazı projeler içinde bulunmamız gerekiyor, onları tamamlamaya çalışıyoruz ama sizlerden gelecek her türlü projede birlikte de çalışabiliriz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İnşallah bu zemin bir başlangıç zemini olsun.

Teşekkür ediyorum.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. İLKNUR MAVİŞ - Bu da bir başlangıç olsun, evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun Hocam.

Buyurun.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Sadece şunun altını çizmek isterim ben çünkü bizim de aslında aynı sayfada olduğumuzu gösteren şeylerden biri bu: Bizler zaten tıp doktorlarıyla birlikte tanılama değil fakat terapi sürecinin kontrolünü gerçekleştiriyoruz zaten bunun bu şekilde gitmesi lazım. Fakat burada tanılama rolü kimde, terapi ya da sağaltım rolü kimde ve devamında bu sağaltımın kontrolünü kim sağlayacak? Çünkü şu konuda çok haklısınız: Benim için bir artikülasyon bozukluğu olabilir "sı" sesini duymamak fakat bu bir işitme güçlüğünden de kaynaklanabilir. O yüzden de mutlaka bunun evvelinde bir tıp doktoru tarafından değerlendirilmesi lazım. Bunun altını belki de çizilebilecek en koyu kalemle çizmemiz lazım. Biz burada tanılama değil fakat terapi sürecinden bahsettiğimiz için doktorların adı çok geçmemiş olabilir. Çünkü bizler dil konuşma terapistleri olarak kendimizi tanılama değil fakat terapi sürecinde başat meslek personelleri olarak görüyoruz. O yüzden de...

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Bir yerden size gelmesi gerekiyor hastanın, bir yerden akışın olması gerekiyor, doğru yerden gelmesi gerekiyor.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Tıp doktoru yönlendirmeden olmaz, mutlaka tıp doktoru yönlendirecek. Bunun altını çok net çizmek lazım. Neden bugün bahsetmedik? Çünkü bizim işimiz tanılama değil biz terapi işindeyiz. O yüzden de ben multidisipliner bir çalışmadan bahsettiğim zaman benim aklıma diğer yardımcı sağlık personelleri gelir. Örneğin, CP'si olan bir çocukla ben bir konuşma terapisti olarak Sağlık Bakanlığına bağlı bir kurumda bir fizyoterapistle çalışmak isterim. Fakat şu bir soru işaretidir: Böyle bir kurumda bir tıp doktorunun olmasına gerek var mı, bir soru işaretidir. Çünkü bir tıp doktoru altı ayda bir kontrol edecek. Altı ayda bir kontrol edileceği zaman da böyle bir kurumun bünyesinde değil fakat bir hastanede bulunması daha sağlıklı olabilir. Çünkü çocuğu altı ayda bir görececek personel başka, çocuğu haftada 2 kere, 3 kere görececek personel başka. Öyle olunca da tabii ki tıp doktoru olmadan olmaz fakat terapi sürecinde ve terapi sürecinin kontrolünde olacak olan yapıların neler olacağını belki daha net bir şekilde ayırmak gerekiyor. Fakat biz burada bugün konuşma terapistleri olarak tanılama değil, tanılama çünkü bizim işimiz değil, biz tanılanan danışanlara hizmet vermekle yükümlüyüz. O yüzden de sizinle kesinlikle aynı sayfadayız en başından beri.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Hızlı olacağız çünkü tekrar bir ara daha verebiliriz, yoklama gündemi var.

Önce Bakanımıza hızlıca bir söz vereyim.

Buyurun.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Ben çok kısa, tabii, bütün sunumları dinleyemedim, birazcık bugünkü bu yoklama temposundan dolayı, gidip gelmekten dolayı ama muhtarlarımızı dinledim, teşekkür ediyoruz.

Ben sahada muhtarlarımızın gücüne inanan siyasetçilerdenim ve burada Elmadağ Muhtarımız da var, yakın da çalışmayı tercih ediyoruz çünkü gerçekten mahallelerin kalbi niteliğinde, bütün her şeyle ilgili hâkimiyetleri. O yüzden hani bir soru değil ama bir dilek, temenni ve beklenti olarak... Daha önce Genel Merkezde Sosyal Politikardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı dönemimde de böyle evlerde olanları takipte mahalde bazı çalışmalar yapıyorduk. Mesela, Ankara'da geçenlerde Etimesgut'ta bir örneğimiz oldu evde engelli bir evladımızın olmasıyla alakalı. Tabii, o aile içerisindeki bir durum, sonradan çıktı ama bu konularda hani muhtarlarımızın sahada engellilerimizle alakalı, yaşlılarımızla ilgili, özel gereksinim duyan tüm kesimlerle alakalı teyakkuz hâlinde olması gerektiğine inanıyorum. Yaşanacak herhangi bir sıkıntıda, sorunda ilgili yerlere ulaşmaları, ulaşmaları... Bazen hâlâ gittiğimiz noktalarda bazı haklardan nasıl faydalanacaklarını bilmeyenlerle, nereden nasıl hizmet alacaklarıyla ilgili zorluk çeken kesimlerle karşılaşabiliyoruz. Bu anlamda, ben muhtarlarımızın muhakkak bir rehber gibi, bu ailelerimizle yakın, ilgisi, ihtiyaçları, sorunları, talepleri, beklentileri konusunda da her an onlara yardımcı olarak görev yapmalarının önemli olduğunu düşünüyorum. Bu konuda belki muhtarlar federasyonumuzun, derneklerimizin, ilgili tüm sivil toplum kuruluşlarımızın muhtarlara yönelik de bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları konusunda daha hassas bir proje olarak yapıp... İşte engellilerimizin hakları, hangi zamanda nasıl, nereye başvurulacak, bu konularla ilgili tüm muhtarlarımızın da bilgilendirilmesi konusunda da belki çalışmalar yapmanızın, daha fazla çalışma yapmanızın önemli olduğuna inanıyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.24

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Mehmet Muharrem KASAPOĞLU (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ: Jülide SARİEROĞLU (Ankara)

SÖZCÜ: Fatma ÖNCÜ (Erzurum)

KÂTİP: Fevzi ZIRHLIOĞLU (Bursa)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Toplantıyı açıyorum.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim.

Sayın Egemen Nakışçı Hocam, sunumunuz için teşekkür ederim.

"Görünmeyen bir engellilik alanı" diyorsunuz. Türkiye'de dil ve konuşma güçlüğü ve bazı eleştirileriniz var, ben de hak veriyorum aslında. Fiilen hizmet verilen yerler, rehabilitasyon merkezleri, hastaneler, Millî Eğitime bağlı dil ve konuşma, ergoterapi merkezleri, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık birimleri ancak "olması gerekirken sistem dışında kalan alanlar" diyorsunuz; bu çok önemli. Evet, o zaman bu Komisyonun bunu irdelemesi lazım, o yüzden altını çizmek istiyorum. Yani "Bir: Devlet okullarında yok." diyorsunuz; çok önemli. "İki: Aile sağlığı merkezlerinde yok. Üç: Toplum sağlığı birimlerinde yok. Ev temelli izlem ve destek yok." diyorsunuz. Şimdi, tabii, burada, tanıda çok eksiklik var anlamına gelir bu açıklığı. Şimdi, bunu gidermek için de tabii, Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı bir ortak protokolünü öneriyorsunuz; ben de buna hak veriyorum.

Sayın Bakanım, biz bu konuyu hakikaten biraz hızlandırsak Komisyon olarak -önemli bir konuya hocamız temas ediyor- o protokol bir an evvel gerçekleşse bu sorunlar giderilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Burada hem Sağlık Bakanlığından hem Millî Eğitimden uzman arkadaşlarımız var, onlar da not aldılar.

Erkan Bey, biz de bu protokol konusunu bir hızlandıralım, takip edelim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - "Yapısal sorunlar" demişsiniz, önem veriyorum.

Yine, ailelerin etiketlenme korkusunu zaten biz her yerde, tüm engelliler alanında görüyoruz.

Rehabilitasyon merkezlerinin sayıca yetersizliğini de söylemişsiniz. Bu da önemli, Komisyonumuz bunu da görüyor ve giderilmesi gerekiyor gerçekten.

3 temel yapısal sorun bence de önemli.

Teşekkür ederim ama bu olması gerekirken sistem dışında kalan alanlar giderilirse neleri başarırsınız? Biraz o konuda bir şeyler söylerseniz sevinirim.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Özellikle şu çok önemli burada: Şimdi, dil konuşma güçlüğü yaşayan ya da özel gereksinimli popülasyona baktığımızda bütün çalışmalar bize haftada yirmi ile kırk saat arasında müdahale alındığında ilerlemeler ortaya konduğunu gösteriyor. Şu anki mevcut durumda rehabilitasyon merkezleri haftada yalnızca iki saat ücretsiz hizmet verebiliyor, kalanını aileler kurumda eğer ki destek almak istiyorsa ceplerinden finanse etmek zorunda ki bu, dünyanın hiçbir yerinde aslında sürdürülebilir değil. Böyle olunca da bu sürecin, aslında kurumların ebeveynlere sadece rehber olması dahi yeterli olabilir yani çocuk kurumda haftalık iki saat müdahale alacak ve ebeveyn rehberlik hizmeti sunacak ve ebeveyn bu sürecin aynı zamanda evde destekleyicisi olacak. Bu şekilde ancak hızlanabilir ya da bunu okula yaydığımızda -çocuklar çok daha uzun süre okullardalar- eğer ki bu süreç okula yayılırsa çocukların aynı zamanda aldığı toplam hizmet saati okullar tarafından da artırılabilir ve bu da çocukların terapi yöntemlerinin klinik anlamda, klinik dozda ilerleme gösterdiğini bize belirttiği saatlere yani yirmi ile kırk saat arasına yaklaşmasını sağlayabilir. Ben, o yüzden bu hizmet yalnızca bir sağlık hizmeti değildir, aynı zamanda içsel rehabilitasyondur diyorum, çünkü bizim mutlaka çocukların eğitim gördükleri alanlarda kalmamız ve de varlığımızı sürdürmemiz gerekiyor.

Burada iki temel handikabımız var şu anda. Aslında Sağlık Bakanlığının ve Millî Eğitim Bakanlığının ortaya koyduğu son yasalara yani dil, konuşma ergoterapi merkezleri ve Sağlık Bakanlığının ortaya koyduğu sağlık birimleriyle ilişkili yönetmeliklere açılan davalar söz konusu. Burada tıp doktorları Sağlık Bakanlığının yönetmeliğine, özel eğitim rehabilitasyon merkezleri de Millî Eğitim Bakanlığının yönetmeliğine dava açtılar ki dil konuşma ve ergoterapi merkezleri ve aynı zamanda birimler kapatılsın ya da bu kurumlar hizmet veremesin. Burada belki de yargıdan gelecek olan sonuca göre bakanlıkların tekrardan bizden vazgeçmemesi ve bizim arkamızda durarak yönetmelikleri tekrardan revize etmeleri gerekebilir. Aslında alanda önümüzü göremediğimiz en temel sınırlılıklardan bir tanesi bu çünkü özellikle dil konuşma ve ergoterapi merkezleri ve Sağlık Bakanlığına bağlı merkezlerin sayısının artması gerekiyor fakat şu anda alanda ciddi bir tedirginlik var çünkü yargıdan gelecek olan kararı bekliyoruz. Zira, rehabilitasyon merkezleri bu yönetmeliklere dava açtılar.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu önemli bir konu.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Bu oldukça önemli bir konu, benim kişisel olarak da uğraştığım bir konu. Şu anda Millî Eğitim Bakanlığı yanında rehabilitasyon merkezlerinin açtığı davaya kurumsal olarak müdahil olan ilk kişiyim ve şu ana kadar da tek kişiyim çünkü ben mutlaka bu yapının aynı zamanda eğitim kurumları bünyesinde bulunması gerektiğini düşünüyorum çünkü bizim verdiğimiz hizmet aynı zamanda bir eğitsel rehabilitasyon hizmeti. Evet, sağlık bilimleri bölümlerinden mezun oluyor olabiliriz fakat eğitsel rehabilitasyon kısmını es geçemeyiz, özellikle de bu kadar interdisipliner ya da multidisipliner çalışmaktan bahsederken, multidisipliner çalışmanın çok önemli bir ayağı da tabii ki çocukların öğretmenleri.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Hocam, siz buyurun, Gülsemin Hanım.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Ben de yine çok teşekkür ediyorum.

"Eğitsel rehabilitasyon" diye de aslında o başlığı özellikle vurgulamak gerekiyor gerçekten. Hani, gönül ister ki okullarda, özellikle devlet okullarında gerçekten istihdam edilebilesiniz ama görünen, gerçekten sayılar çok fazla az ve özellikle de ileri yaş grubumuzda bizim gördüğümüz, özellikle inmeler, işte geriatrik grupta gerçekten çok ciddi de ihtiyaç var, insanların da erişimleri gerçekten zor ve kısıtlı sayı azlığından dolayı ama umarım bu söylediğimiz de olur ve okullarda da eğitsel rehabilitasyon açısından istihdam edilebilirsiniz.

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - En azından gezici olarak.

DR. GÜLSEMİN ERTÜRK ÇELİK - Aslında bu tarz çözümler oluşturulabilir. Sizler gerçekten alanda olduğunuz için bu şekilde öneriler sunabilirsiniz, Komisyona da sunabilirsiniz, bizler de onu değerlendiririz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Sayın Ali Karaoba, her konuda olduğu gibi bu konuda da bilgisi var. Teşekkür ediyoruz katkıları için hekim olarak da.

Buyurun.

ALİ KARAoba (Uşak) - Teşekkür ederim.

Öncelikle kendi açımdan muhtarlıklardan başlayayım. Sayın Bakanın beklentileri vardı ama muhtarların da beklentileri çok, yeşil pasaport talepleri var; madem öyle, biz de muhtarların beklentilerini, bu kadar beklentisi olan kişiler olarak onların da beklentilerini burada küçük bir cümleyle de dile getirmek isterim.

Şimdi, bu dil, konuşma terapisti sayısının azlığı, akademisyenin azlığı aslında bu sistemin baştan koktuğunu gösteriyor. Kendi açımdan söylüyorum. Parasallaşmış bir sistem var aynı hekimlerde olduğu gibi. Bakın -az önce konuştuk ama yine de kayıtlara girsin diye- yeni mezun olmuş biri devlete atandığında dil, konuşma terapisti kaç para alıyor? Ortalama 60 bin dediniz, doğru mu? Peki, dışarıda bir dil konuşma terapisti bir hastadan ne kadar ücret alıyor?

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ VE ÖZEL EĞİTİM UZMANI DR. NEVZAT EGEMEN NAKIŞÇI - Ortalama 2.500 lira.

ALİ KARAoba (Uşak) - 2.500 TL alıyor Sayın Bakanım.

Bakın, devlette çalışırken 60 bin TL alan bir dil, konuşma terapisti muayenehanede 2.500 TL alırken yani ortalama 40 hastanın parasıyla hesap yaptığınızda inanılmaz bir rakama çıkıyor. Siz bu arkadaşları, hem de 50 binin altında, puanla giren bu arkadaşları devlette tutma şansına sahip değilsiniz. Bununla ilgili, özlük haklarıyla ilgili, maaşlarıyla ilgili, hocalarımızla ilgili mutlaka bir düzenleme yapılması şart yani biz sorunları çözelim diyoruz ama tespitleri doğru yapmazsak çözebileceğimize inanmıyorum.

Sağlık Bakanlığından daha çok şey beklemeyin. Bakın, "Multidisipliner bir çalışma..." diyorsunuz ya 2 kadın doğumcu bir araya gelip muayenehane açamaz arkadaşlar, bu sistem tamamen parasallaştı, küçükleri yok eden, hastanenin içine tıkmaya çalışan ama öbür taraftan da parası olmayanın hizmet alamadığı bir sistem hâline geldi. Şimdi, asgari ücretle çalışan, konuşma sıkıntısı yaşayan bir çocuk muayenehaneye kaç defa getirilir? Yani siz ayda 1 defa bile deseniz, 2.500 lirayı nasıl ödeyecek? Devletten nasıl randevu alacak? Bunları sorguladığımızda aslında ilk önce bunun yaygınlaştırılmasını, bazı kalemlerde şok ısrarcı olmamamız gerektiğini yani multidisipliner çalışılacaksa yani bir ergoterapist olmadan bu iş olmuyorsa biz niye bunun önünü kesiyoruz, ben anlamadım. Yani hem yetişin diyoruz, hem size ihtiyacımız var diyoruz, öbür taraftan da dönüp "Ya kardeşim, ben sana 60 bin lira para veriyorum." diyorsanız bence sistem işlemez, çok da doğru bir sistem değil. O açıdan, işte, mesela "Çocuk psikiyatrisi denetimi altında olabilir." dediniz, mevzuat buna uygun değil, vermiyor arkadaşlar. Yani ben Uşak'ta yaşıyorum, dil, konuşma terapistlerinin muayenehane kriterleri ne tam bilmiyorum ama ben bir kadın doğumcu olarak muayenehane açmak istesem, inanın, işte "Tepeye direkt helikopter inecek." diye bir cümle koysalar çok daha kolay, kapının santiminden tutun asansörün boyutuna kadar... Tamam, bunlar güzel de kendi yaptığımız ya da devletin kendi kurumlarında sanki uyuluyormuş gibi... Hizmet vermek isteyen, yetişmiş ve çok önemli insan gücünün kullanılmaması için her şey yapılıyor. Buna da çok basit bir örnek yine vereyim. Siz muayenehane açtınız, ameliyat yapmak istiyorsunuz Uşak'ta, özel hastane sahibi size izin vermezse Uşak'ta ameliyat yapma şansınız yok. Devletin dörtten sonra acil salonları hariç hepsi boşta. Bakın, 12 tane ameliyat salonu boşta ama siz devlette gidip gerekirse ücretini ödeyerek ameliyat yapma şansına sahip değilsiniz. Ee, tabii ki randevular artar, parasallaşmış sistem daha da parasallaşır, bir hastane ruhsatına 6 milyon dolar para ödersiniz. O açıdan aslında sistem para üzerine kurulduğu için, insan üzerine kurulmadığı için bence baştan kokuyor ve hatalar buradan başlıyor.

Ezcümle şunu söyleyeyim: Dil, konuşma terapisti sayılarını arttırmamız lazım. Özlük haklarından başlamak lazım. Sadece yılda 1.620 öğrencinin mezun olduğunu öngörerek de dolduğunu da düşünerek bakarsak bu sayıların mutlaka artırılması, akademisyenlerimizin özlük haklarının çok daha hızlı bir şekilde artırılması zorunludur. Bu Komisyon umarım buna da vesile olur.

Az önce söylediğiniz diğer konularla ilgili de katılıyorum, bunlarla ilgili mutlaka çalışma yapmak lazım ama biz hep dönüp dolaşıp bütün işi, topu aile hekimlerine ya da hekimlere atarsak bu işler olmayacak. Yetişmiş insan gücü olarak sizlerin, çok daha doğru insan gücünü kullanmamız gereken ortamlar yaratmak zorundayız diyorum.

Geldiğiniz için size teşekkür ediyorum, dinlediğiniz için de.

Sayın Bakanım, her konuda fikrimiz olduğu için değil de aklımıza gelenleri sormak istiyoruz. Sonuçta katkı sunabiliyorsak ne mutlu bize.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok, biz bunu istiyoruz, bütün Komisyon üyelerimizin yapıcı katkıları bizler için çok önemli.

ALİ KARAoba (Uşak) - Bir de arada hep yoklama istemesek daha böyle...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yeter sayı çıktı, orada da sorun yok.

Yeter ki burada her bir üyemiz katkı sağlasın, her bir üyemizin katkısı çok kıymetli çünkü bu Komisyon başından beri üyelerinin özverisiyle yoğun bir mesai harcayan bir Komisyon. Yoğun bir gündem, atacak çok adım, yapacak çok işimiz var hep birlikte. Bugünkü bu katılım da bu manada hem dil ve konuşma terapisti adına bu anlamda bir açılım oldu hem de muhtarlarımız adına. Hakikaten 50.425 muhtar var değil mi? Ve bu noktada, hakikaten muhtarlarımızın bundan sonraki sürece katkıları çok

önemsiyoruz. Keza, dil ve konuşma terapistlerinin hem dernek olarak hem bireyler olarak bu süreçlerdeki katkılarını görüyoruz alanda, şahidiz.

Tabii, her bir Komisyon toplantısı çok verimli oluyor, açıkçası bugünkü de çok verimliydi. Burada hem katılımcıların hem Komisyon üyelerimizin katkısı elbette çok ama çok kıymetli. Komisyon uzmanlarımız, her biri farklı ekollerden gelen arkadaşlarımız, onların varlığı ve katkısı çok kıymetli. Ben, hem değerli uzman arkadaşlarıma ta başından beri katkıları için hem değerli üyelerimize bu süreci bizimle birlikte hakikaten büyük bir özveriyle yürüttükleri için ve hem de değerli katılımcılara bir kez daha teşekkür ediyorum.

Belirttiğimiz gibi, dil ve konuşma terapisi önemli bir alan, önemli bir ihtiyaç ve bu noktadaki gelişmeleri de bugün bir kez daha dinlemiş olduk onlardan da mutlu olduk ama bahsettiğim konuda yürüyeceğimiz yol var. Bunu da inşallah birlikte yürüyüp Komisyon olarak sadece rapor odaklı değil, rapora giderken sonuçlara da yürümeyi istiyoruz ve bunu da görmekten de mutluluk duyuyoruz. Hakikaten bazı alanlarda henüz alınan sonuçlar var, alınacak sonuçlar var; o da bizi motive ediyor, mutlu ediyor. Bu süreçte halkımızın beklentileri, talepleri ve sonuçlara ulaştığımızdaki mutluluğu da ayrıca bize mutluluk veriyor. İnaniyorum ki bu çok ama çok detaylı konuyu... Biliyorsunuz, Komisyonumuz sadece bir engel grubunu değil, tüm engel gruplarını kapsayan, bu anlamda hem taleplerin hem umutların yüksek olduğu bir Komisyon ve inşallah yine aynı motivasyonla devam edeceğiz.

Ben hem değerli muhtarlarımıza, temsilen konfederasyonumuza, Başkanımıza hem değerli hocalarımıza -bugün akademiden çok değerli isimleri, hem akademiden hem pratikten açıkçası misafir ettik- tekrar teşekkür ediyorum.

İnşallah bu süreçlerde birlikteliğin daim olmasını temenni ediyorum, saygıyla selamlıyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 17.58